

ת"פ 24892/08/12 - מדינת ישראל נגד שמעון סימן טוב

בית המשפט המחוזי בירושלים
לפני כב' השופט י' נועם

ת"פ 24892-08-12 מדינת ישראל נ' שמעון
סימן טוב

מדינת ישראל
באמצעות פרקליטות מחוז ירושלים

שמעון סימן טוב
ע"י ב"כ עו"ד א' הרמן

המאשימה

נגד
הנאשם

הכרעת-דין

מבוא

האישום

1. בכתב-האישום יוחסו לנאשם שתי עבירות: פרסום הסתה לגזענות - לפי סעיף 144ב(א) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן - חוק העונשין או החוק); ותקיפה בנסיבות מחמירות ומתוך מניע של גזענות - לפי סעיף 379, בשילוב עם סעיפים 382(א) ו-144ו(א) לחוק. מדובר בעבירות שבוצעו, על-פי הנטען, ביום 16.8.12 בשעות הערב באזור מרכז העיר בירושלים, עת חבורה של צעירים ונערים - שמנתה עשרות אנשים - השמיעה קריאות גזעניות כלפי ערבים, וחלק מחברי הקבוצה אף תקפו בני מיעוטים שהיו במקום. בכתב-האישום נטען, כי הנאשם היה מבין המתקהלים אשר השמיעו קריאות גזעניות בגנות הערבים, וכי הוא עצמו נטל חלק פעיל במעשי התקיפה. יצוין, כי בכתב-האישום המקורי הואשם הנאשם בעבירה נוספת - הסתה לאלימות, לפי סעיף 144ד(א) לחוק, אשר המאשימה חזרה בה ממנה עוד בטרם מתן התשובה לאישום. יודגש בפתח הדברים, כי המאשימה הבהירה לאורך כל שלבי ההליך, שהיא אינה מייחסת לנאשם אחריות פלילית למעשיהם של יתר המתקהלים, מכוח דיני השותפות, וכי הלה מואשם בעבירות הנ"ל בגין קריאות גזעניות שהושמעו מפיו, ובעטיים של מעשי תקיפה שבוצעו על-ידו בלבד. עוד יודגש, כי למרות שכתב-האישום מפרט ארבעה שלבים בתקרית האלימה האמורה, מייחסת המאשימה לנאשם את ביצוע העבירות בשניים מהשלבים בלבד, כפי שיפורט בהמשך.

2. להלן עובדות כתב-האישום, המתייחס לארבעה אירועים שהתרחשו ביום 16.8.12 בשעות הערב. האירוע הראשון, התרחש בסמוך לשעה 22:00 ב"כיכר החתולות" (להלן גם - הכיכר). במקום שהו נערים וצעירים רבים - כשישים איש. בעת ובמקום האמורים, השמיעה עדת התביעה ר' ב', יחד עם אחרים שזהותם אינה ידועה למאשימה, קריאות גזעניות נגד ערבים. היא אמרה לחבריה, כי יש לאסור על ערבים לשבת בכיכר, ואף להכות ערבים העוברים במקום. בהמשך חזרה והשמיעה ר' ב' צעקות וקללות גזעניות בגנות הערבים, והנאשם הצטרף אליה יחד עם רבים אחרים. במהלך האירוע גרשו הנוכחים מהכיכר מספר ערבים, שזהותם אינה ידועה למאשימה; כאשר בחלק מהמקרים אף דחפו אותם, הכו אותם ובעטו בהם. על-פי הנטען, במעשי התקיפה ובקריאות הגזעניות, נטל הנאשם חלק פעיל.

החלק השני של האירועים המתוארים בכתב-האישום, אינו מיוחס לנאשם. על-פי הנטען בכתב-האישום, בסמוך לשעה 23:30 עשתה דרכה קבוצה של כ-30 נערים, מכיכר החתולות לכיוון כיכר ציון, במטרה לחפש ערבים כדי להכותם; ובמהלך הליכתם המשיכו חברי הקבוצה להשמיע קריאות וקללות גזעניות כלפי ערבים.

החלק השלישי שבאירועים התרחש בעת שהגיעה הקבוצה לצומת הרחובות בן-יהודה - לונץ, ליד גלידריית "הקצפת" (להלן גם - הקצפת או הצומת). בשלב זה התקבצו בצומת נערים נוספים שהצטרפו לקבוצה הקודמת, כך שהקבוצה מנתה כ-50 נערים. על-פי הנטען בכתב-האישום, הנאשם הצטרף אף הוא לקבוצה בצומת ונטל חלק פעיל בקריאות ובקללות הגזעניות. עוד נטען בכתב-האישום - בכל הנוגע לאלימות שהייתה באזור הצומת - כי אחד מהנוכחים ניסה לבעוט בערבי, אך האחרון הצליח להתחמק; וכי חלק מהנוכחים בצומת אף "החלו להקיף" שלושה ערבים ששהו במקום, ובתגובה - האחרונים נמלטו מהזירה. למרות שבתיאור האירועים בצומת, לא צוין מעשה תקיפה קונקרטי כלפי ערבים או בני מיעוטים ששהו במקום, צוין בסעיף כללי לקראת סוף כתב-האישום כי "הנאשם היה אף הוא חלק מחברי הקבוצה שרדפו אחרי הערבים, ובזמן שהותו בצומת, אף תקף, באמצעות ידיו את אחד מהערבים שעברו במקום" (סעיף 11 לכתב-האישום).

השלב האחרון של האירועים, השלב הרביעי, אינו מיוחס לנאשם. בשלב זה, בסמוך לאחר האירועים בצומת, הבחינו חלק מהנוכחים בארבעה ערבים אחרים שעברו במקום. הללו רדפו אחרי הערבים מהצומת לכיוון כיכר ציון, כאשר במהלך המרדף השיג אחד מהרודפים את אחד מהנמלטים והכה אותו בעורפו. חלק מחברי הקבוצה אף הצליחו להכות בצורה קשה אחד אחר מהשלושה, אשר איבד את הכרתו, ונזקק לטיפול החייה ולאשפוז של מספר ימים בבית-חולים.

התשובה לאישום ותמצית יריעת המחלוקת

3. בתשובתו לאישום ציין הנאשם, כי במועד האמור ישב בפאב "זוליס", הנמצא בסמוך לכיכר החתולות, וכי בסמוך לשעה 22:30 יצא מהפאב לכיוון הכיכר, כדי לפגוש את חברו הקטין א' מ'. על-פי גרסתו, בעת ששהה בכיכר הבחין במספר יהודים שגרשו מהמקום ערבים, והיה עד ראיה לקטטה שהתפתחה בין שתי הקבוצות. לדבריו, בשלב זה הבחין כי ערבי, אשר עובד בכיכר בדוכן להשכרת נרגילות, ניגש לדוכן והביא סכין; והוא (הנאשם), במטרה להביא סוף לקטטה ולמנוע את הסלמתה - אחז בעובד, אמר לו שלא כדאי לו להסתבך הואיל ויש בסביבה משטרה, והעובד עזב את המקום. הוא הוסיף וציין, כי עדת התביעה ר' ב' ויהודי נוסף שהיה מעורב בקטטה, החלו "להלהיט" את הרוחות במקום, צעקו קריאות גזעניות וקראו לנוכחים במקום לתקוף ערבים; וכי הוא עצמו עמד בצד עם חברו ולא נטל חלק כלשהו בצעקות ובקריאות הגזעניות בגנות הערבים. אשר לטענה בדבר גירוש הערבים מהכיכר, ציין הנאשם בתשובתו לאישום כי הוא עצמו הפריד בין יהודי לבין ערבי אשר התקוטטו ביניהם; כי כאשר ראה קבוצה של ארבעה ערבים שהגיעו למקום, ניגש אליהם "והזהירם שהיהודים במקום משוגעים ומחפשים להתקוטט עם ערבים"; וכי כתוצאה מכך עזבו הערבים את המקום. לדבריו, בעקבות התערבותו בנעשה, ניגשו אליו עדת התביעה ר' ב' ומספר מהנוכחים, אשר זעמו על כך "שהזהיר" את הערבים. על-פי גרסתו, הוא ביקש להימנע מהסתבכות עם הנוכחים במקום, וחזר לפאב "זוליס", שבו שהה קודם לכן. לדבריו, בסמוך לשעה 23:30, ויתכן אף שבסמוך לחצות, נסע במונית לביתו, ולאחר מכן פגש בידידתו ח' ש' בסביבות השעה 00:30 בשכונת שמואל הנביא.

במסגרת ייעול הדיון, לא חלק הנאשם על עובדות כתב-האישום, הנוגעות להתנהלות הצעירים והנערים, אשר השמיעו קריאות גזעניות כלפי ערבים ואף תקפו אותם, בכל שלבי האירוע - כמפורט בעובדות כתב-האישום. הנאשם אף הודה, כאמור, כי נכח באירועים שהתרחשו בשלב הראשון, באזור הכיכר; אך הכחיש, כי נטל חלק פעיל בתקיפה ובהשמעת הקריאות הגזעניות, וטען כי ניסה להפריד בין הנצים. הוא כפר, כאמור, כי נכח באירועים שהתרחשו באזור הצומת, וממילא הכחיש כי נטל חלק באלימות ובקריאות הגזעניות בשלב האמור, כמו-גם בשלב הקודם.

מבט-על אודות הראיות

4. מטעם המאשימה נשמעו עדויותיהם של כעשרה עדים. שלושה עדים - הקטינה ר' ב', הקטין א' ב', והקטינה א' מ' - היו עדי ראיה לאירועים, והמאשימה מבקשת לבסס את הרשעתו של הנאשם על אמרותיהם של שלושה בחקירה המשטרתית, תוך העדפת האמרות על-פני העדויות בבית-המשפט, לפי סעיף 10א לפקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א-1971 (להלן - פקודת הראיות). שלושה עדים נוספים - שמעון אטדגי, הקטינה ח' ש', והקטינה ק' ב' - הוזמנו

על-ידי המאשימה למתן עדות בעניין לוח הזמנים של התנהלות הנאשם באותו ערב, על-רקע טענת האליבי שהעלה בתשובתו לאישום, כמו-גם בחקירתו במשטרה, לפיה יצא מהפאב לפרק זמן קצר לכיכר החתולות, חזר לפאב, ולקראת השעה 23:30 או חצות יצא שוב מהפאב ועזב את אזור מרכז העיר. יתר העדויות נשמעו מפי חוקרי משטרה, אשר גבו את האמרות במשטרה, הן של הנאשם, והן של שלושת עדי התביעה שהיו עדים לאירועים - אשר את אמרותיהם מבקשת המאשימה, כאמור, להעדיף על-פני עדויותיהם בבית-המשפט. יוער, כי בנוסף אוזכרה על-ידי העדים נוכחותו בזירה של קטין שלא הוזמן למתן עדות - א' מ'; ובמאמר מוסגר יודגש כי יש להבחין בין הקטין א' מ', לבין הקטינה א' מ' - עדת התביעה (למרות ראשי התיבות הזהים).

על-פי הנטען על-ידי המאשימה, בכל אחד משני האירועים המיוחסים לנאשם, הופלל האחרון באמרותיהם בחקירה של שני עדים. באשר לאירועים בכיכר החתולות, גורסת המאשימה, כי הנאשם הופלל הן באמרותיה בחקירה של ר' ב', לגבי תקיפתם של ערבים והשמעת קריאות גזעניות; והן באמרותיו בחקירה של א' ב', בדבר תקיפת ערבים בכיכר. בכל הנוגע לאירועים בצומת, ליד "הקצפת", טוענת המאשימה כי הנאשם הופלל בתקיפתם של ערבים באזור הצומת, הן באמרותיה בחקירה של ר' ב' והן באמרותיה בחקירה של א' מ'. לגרסת הסניגוריה, לא ניתן לבסס את הפללת הנאשם על-יסוד גרסאותיהם של שלושת העדים האמורים. בהקשר זה היא מדגישה, כי כל השלושה לא הפלילו את הנאשם מעל דוכן העדים; ומוסיפה וטוענת, כי באמרותיהם במשטרה של השלושה, או מי מהם, אין כדי להפליל את הנאשם בנטילת חלק בתקיפה או בהשמעת קריאות גזעניות, ובפרט כשמדובר בהתבטאויות כלליות של העדים, שככל הנראה מקורן בסברות או בניסיון של העדים לרצות את החוקרים; וכי מכל מקום, ובין-השאר על-רקע ההבהרות שנמסרו על-ידי העדים בבית-המשפט, אין כל בסיס להעדפת האמרות על-פני העדויות.

5. יצוין, כפי שעולה ממזכר שהוגש בהסכמה (ת/13), כי חקירות החשודים - ובכללם הנאשם ועדי התביעה - בוצעו באמצעות מערכת "ענבל" המשטרתית, המתעדת את החקירות באמצעות שמע וצילום. ואולם, עקב תקלות, חלק מהחקירות תועדו בשמע בלבד, וחלק - אף לא הוקלט כלל, או שלא אותרה הקלטתו בשל תקלה שנתגלתה בדיעבד. על-רקע זה הוגשו לבית-המשפט תקליטור ותמליל של הודעת העדה המפלילה א' מ' (ת/9א), אך במהלך כתיבת הכרעת-הדין, בעת השוואת תמליל התקליטור (ת/9א) להודעה בכתב-יד (ת/9), נתחוויר לי (מבלי שהצדדים הסבו תשומת לבי לכך בסיכומיהם), כי ההקלטה חלקית בלבד, וכי היא מסתיימת בתחילת העמוד החמישי להודעה בכתב, הכוללת ששה עמודים. בנוסף הוגשו תקליטור ותמליל חלקיים בלבד (ת/4א), של ראשיתה של חקירה אחת מבין שלוש חקירותיה של העדה ר' ב' במשטרה (ת/4), המתייחסים לשלושת הגיליונות הראשונים מתוך תשעת גיליונות ההודעה, כאשר לא אותרו ההקלטות של יתר חקירותיה. כמו-כן, לא אותרה הקלטת חקירתו של העד א' ב'. אמרותיו של הנאשם

בחקירה, אשר הונצחו בתיעוד חזותי, הוגשו לבית-המשפט (ת/10ב ו-ת/11ב).

עוד יצוין, כפי שיפורט בהמשך הכרעת-הדין, כי כאשר תועדה גביית אמרה בכתב גם בתיעוד חזותי, נתגלו פערים - חלקם לא מבוטלים ואף משמעותיים - בין הרשום בהודעה בכתב לבין המופיע בתקליטור ובתמליל. כך אירע בחקירתו של הנאשם במשטרה מיום 18.8.12, כאשר הודעתו בכתב הוקלדה בארבעה עמודים, אך התמליל המנציח את החקירה, נפרש על-פני 36 עמודים. כך גם היה הדבר בעת גביית אמרתו השנייה של הנאשם במשטרה ביום 23.8.12. מעיון בתמלילים עולה, כי אי-רישום מלוא דברי הנחקר בהודעה בכתב, נעשה במודע; וייתכן כי תכליתה של התנהלות זו הייתה לדרבן את הנחקר לפתוח את סגור לבו בחופשיות. הדבר עולה מהשוואת התמליל להודעה, ואף מדברים מפורשים שאמר החוקר לנאשם במהלך החקירה שהוקלטה - "אמרתי לך לפני זה, ... לפני זה שאמרתי לך אני לא מקליד, אמרתי לך לא מקליד... " (ת/11ב', עמ' 3 ש' 1-3). עם זאת, בהמשך החקירה, הבהיר החוקר לנאשם, כי למרות שלא כל דבריו מוקלדים, הרי שכל השיחה ביניהם מוקלטת - "אמרתי לך אני לא רושם, זה מוקלט, לא רושם, כל מה שאנחנו מדברים זה מוקלט" (עמ' 10 ש' 4-5), "תגיד לי מה אתה רוצה להגיד, אני בינתיים לא רושם, אנחנו מוקלטים" (עמ' 21). כאן המקום להעיר, כי תמלילי חקירות נערכים בדרך כלל באיחור, בעיצומו של ההליך המשפטי, ולעיתים אף בסמוך לסיכומים; ורק בשלב מאוחר זה מתברר כי לא כל הגרסה של הנחקר תועדה בהודעתו בכתב. עוד יוער, כי במהלך הסיכומים נתחוויר שב"כ המאשימה לא היה ער לפערים שבין תמלילי החקירות המוקלטות, לבין האמרות שהוקלדו או נרשמו בכתב-יד תוך כדי החקירה. על כן רצוי, כי כל אימת שחוקר משטרה לא מקליד את מלוא הגרסה המוקלטת, מתוך הנחה שהגרסה המלאה תוצג בסופו של יום לצדדים ולבית-המשפט, עליו, למצער, לכתוב זיכרון דברים בעניין זה. מכל מקום, ולנוכח האמור, חשוב לחזור ולהדגיש, כי ראוי שתמלילי החקירות יערכו בשלב מוקדם, ובאופן מלא ולא חלקי; שכן כל אימת שחקירה הונצחה בתיעוד חזותי, אמורים התקליטור (כראיה עיקרית) והתמליל (ככלי עזר) לשמש בסיס לקביעת תוכן גרסת הנחקר. על-רקע האמור, מתעוררים קשיים כאשר המאשימה מבקשת לסמוך ממצאים על-יסוד אמרותיהם בכתב של שלושה עדים, לפי סעיף 10 לפקודת הראיות, כאשר הראיה העיקרית - החקירה המוקלטת - לא נמצאה או שאותר רק חלק ממנה. כאמור, בענייננו לא אותרה חקירתו המוקלטת של העד א' ב'; לא אותרו חקירותיה המוקלטות של העדה ר' ב' למעט הקלטה חלקית שכוללת רק את החלק הראשון של החקירה; ונתחוויר בעת כתיבת הכרעת-הדין כי גם ההקלטה של חקירת העדה א' מ' הנה חלקית.

ראיות התביעה

גרסאותיה של ר' ב'

6. בשלב ראשון אסקור את גרסאותיה של ר' ב' בחקירותיה במשטרה. יצוין כי ר' ב' גם מכונה בשם מ' מ', ועל כן חלק מהעדים התייחסו אליה בעדויותיהם כאל מ' מ'. העדה הייתה כבת חמש-עשרה בעת האירועים, ובמועד עדותה הייתה כבת שש-עשרה וחצי.

החקירה הראשונה של העדה נערכה בניגוד לחוק סדר הדין הפלילי (חקירת חשודים), התשס"ב-2002, הואיל ולא נערך בעניינה תיעוד הולם בכתב - של הגרסה ושל השאלות והתשובות - אלא זיכרון דברים לקוני בלבד. בזיכרון הדברים (ת/6) שנערך על-ידי החוקר רס"ב ירון מזרחי, צוין כי העדה נחקרה באזהרה בחשד לביצוע עבירות של קשירת קשר לביצוע פשע וגרימת חבלה חמורה. בזיכרון הדברים, שלא נרשם בזמן אמת, אלא זמן-מה לאחר התחקור, תוארה גרסתה של העדה באופן כללי. העדה ציינה, כי חבורת התוקפים מנתה כ-70-80 איש; כי היא אינה יודעת את שמותיהם, אלא מכירה חלק מהם על-פי מראה פניהם בלבד; ובעניינו של הנאשם הוסיפה כי "היה בחור בשם שמעון סימן טוב במקום, ולא ראתה אם הוא תקף". אותו תחקור כללי, שלא תועד כנדרש בדיון, גם הועלה על הכתב בזיכרון הדברים הלקוני (ת/7) שרשם החוקר שמואל משי. ניכר, כי מטרת זיכרון הדברים הנוסף הייתה להוסיף פרטים אודות הנאשם, על-פני אלו שלא עלו בהודעה שנמסרה על-ידי העדה בתכופ לאחר התחקור. בזיכרון הדברים הקצר צוין, כי באותו תחקור מסרה העדה שהנאשם "היה גם בתחילת התקיפה ב'חתולות' וגם בתקיפה 'בקצפת'".

בהודעתה הראשונה של ר' ב' מיום 19.8.12 משעה 15:34 (ת/2), לא מסרה העדה גרסה, שכן ביקשה להיוועץ בסניגור ציבורי.

בהודעתה השנייה מאותו מועד, בשעה 17:11 (ת/3), אשר בה הוחשדה בעבירת קשירת קשר לביצוע פשע ובעבירת תקיפת הגורמת חבלה של ממש, תיארה העדה את אירועי האלימות והגזענות הנדונים. באשר לאירועים ציינה העדה, כי במעשי האלימות נגד הערבים פתחו אדם בשם שמעון (שאינו הנאשם) אשר שם משפחתו אינו מוכר לה, המכונה "שמעון פירסינג" בשל העגילים שעל פניו, וכן נער נוסף ממוצא אתיופי; ולדבריה, במקביל הושמעו קריאות גזעניות. על-פי גרסתה, בהמשך עלתה חבורת הצעירים מכיכר החתולות לאזור הצומת, שם נמשכו הקריאות הגזעניות ומעשי האלימות, והאירוע הסתיים בכיכר ציון. היא אישרה, כי נטלה חלק בקריאות הגזעניות, ואף הודתה כי תקפה עובר אורח ערבי באזור הצומת. בהודעה מפורטת זו הזכירה העדה את הנאשם בשתי הזדמנויות בלבד, זאת במענה לשתי שאלות של החוקרים. לשאלת החוקרים - "עם מי היית בכיכר החתולות" - מנתה העדה מספר שמות, ובכללם שמו של הנאשם, אך לא ציינה כי הלה ביצע מעשה תקיפה קונקרטי כלשהו (ת/3 ש' 25). לשאלה נוספת של החוקרים - "כל

השמות שמסרת כאן היו בכיכר החתולות כשהייתה התלהמות כנגד ערבים" - השיבה העדה: "כן, הם היו שם, הם לא היו שותפים, כולם צעקו ביחד, היה מכות, היה אחד שהתחיל את המכות, שמעון, לא יודעת את שם המשפחה שלו, זהו, ולפני שהיו המכות וכל הבלאגן הזה, שרו שירים... " (אגב פירוט קריאות גידופים גזעניות). בהודעה זו לא הפלילה העדה את הנאשם - לא במעשי אלימות ולא בהשמעת קריאות גזעניות.

בהודעה השלישית שנגבתה מ-ר' ב' לאחר ארבעה ימים שבהם שהתה במעצר, ביום 22.8.12 בשעה 12:26 (ת/4), מסרה העדה פירוט נרחב אודות האירועים, ועל החלק הפעיל שנטלה בהם. בהודעה המפורטת הנפרשת על-פני 10 עמודים, לא מסרה העדה גרסה סדורה מפיה, אלא השיבה לעשרות רבות של שאלות החוקרים. הודעה זו הוקלטה בוידאו, אך כאמור המשטרה איתרה רק חלק מההקלטה, החלק הראשון (המופיע בתמליל ת/4 א'). בתחילת הודעתה ציינה העדה, כי בכיכר החתולות עמדו כ-60-70 צעירים, כאשר אחד מהם, אותו שמעון ("פירסינג"), שהיה כלשונה "מסטול", דרבן את חבריו לתקוף ערבים.

בכל הנוגע לאירוע בכיכר, מבקשת המאשימה לבסס את הרשעת הנאשם על בסיס תשובה בודדת שמסרה ר' ב' באמרתה ת/4 בתשובה לשאלה בודדת, מבין השאלות הרבות שהופנו אליה על-ידי החוקרת רס"ר אודליה אלבר. על-פי הרשום בהודעה המוקלדת ת/4, לשאלת החוקרת: "מי עוד שהיה שם הרביץ לערבים וסילק אותם?", השיבה העדה: "אתיופי היה מרכזי, שמעון ועוד כמה, והיה גם את שמעון סימן טוב שגם הרביץ לערבים והעיף אותם" (ת/4 עמ' 1 ש' 47-49). יובהר ויודגש, כי בתמליל ההקלטה של אותה החקירה, אשר הוגש על-ידי המאשימה רק בישיבת ההוכחות האחרונה, לאחר שכבר נשמעה עדות הקטינה, מופיעות השאלות והתשובות בדרך שונה, כאשר העדה מוסרת שהנאשם נכח בזירה מבלי לומר במפורש שהוא תקף, והחוקרת היא זו שמציינת כי הנאשם "הרביץ לערבים והעיף אותם": "החוקרת: מי עוד שהיה שם הרביץ לערבים וסילק אותם? העדה: (מילה לא ברורה - קול נמוך). החוקרת: או.קיי מי עוד? העדה: הוא היה המרכזי. החוקרת: כן. העדה: ועוד חבר'ה, לא יודעת. החוקרת: שמעון ועוד כמה? העדה: היה גם אחד קראו לו שמעון בוזגלו. החוקרת: את מכירה אותו? העדה: לא כל כך, שלום שלום. החוקרת: כי הוא גם הרביץ להם והעיף אותם? שהוא הרביץ לערבים? ומה את עשית? העדה: אני ישבתי והסתכלתי" (ת/4 א' עמ' 7). יצוין, כי איש מבאי-כוח הצדדים לא התייחס בסיכומיו לעובדה שבתמליל צוין השם: "שמעון בוזגלו", ולא שמו של הנאשם. על-רקע זה האזנתי לתקליטור, ונתחוור כי לא ניתן לשמוע את המילה "בוזגלו" לאחר המילה "שמעון". לפיכך, ניתן לצאת מההנחה שהשם שבו נקבה העדה היה שמו של הנאשם - כפי שצוין בהודעה בכתב, אשר הוגשה ללא הסתייגות מעצם השמעת הדברים שנרשמו בה (במובחן מאמיתות תוכנם). עוד יוער, כי ממילא איש מהצדדים אף לא התייחס בסיכומיו לשוני שבין התשובה הבודדת של העדה בהודעה בכתב (ת/4), לבין התשובות שמסרה במענה לשאלות המדריכות של החוקרת, כמפורט לעיל.

בהמשך חקירת העדה במשטרה, כאשר תיארה כיצד הושמעו קריאות גזעניות כלפי הערבים, שאלה החוקרת את העדה: "מי מבין הקבוצה שהייתה שם היו אנשים שאת מכירה?", ולשאלה זו השיבה העדה ברשימה של שבעה אנשים, וביניהם מנתה את שמו של הנאשם (ת/4, גיליון 1 ש' 59); ואולם מתמליל ההקלטה עולה שמי שציין את שמו של הנאשם הייתה החוקרת, בבחינת שאלה מדריכה, והעדה השיבה: "כן" (ת/4א' עמ' 9 ש' 21-22). לשאלה נוספת - "מי מבין אלה סילק או תקף ערבים ב'חתולות'?", השיבה העדה: "מבין מי שאני מכירה - רק שמעון והאתיופי" (ת/4, גיליון 1 ש' 63; כאשר אין חולק כי כוונתה הייתה לשמעון עם הפירסונג שאינו הנאשם).

באשר לאירועים בצומת, ליד "הקצפת", ציינה העדה, במענה למספר שאלות שהופנו אליה על-ידי החוקרת, כי הנאשם היה בזירה. מהשוואת הגרסה שבהודעה בכתב-יד (ת/4), לבין ההודעה המוקלטת באופן חלקי (ת/4א), ניכר כי קיימים פערים, הן בתיאור האירועים, והן בזיקה של הנאשם לאירועים אלו; מה-גם שהתמליל משקף, כאמור, רק את החלק הראשון של ההודעה בכתב יד (את החקירה המופיעה בשלושת הדפים הדו-צדדיים הראשונים מתוך שמונה דפים דו-צדדים שבהודעה בכתב). כאשר החוקרת דרשה מ-ר' ב' לציין, מי עוד היה באזור ה"קצפת", השיבה העדה שהיא מתקשה להיזכר, מסרה שמות של שלוש קטינות והוסיפה כי היו במקום כ"שמונים חברים", וכי קשה לה להיזכר - "היו שם כל מיני חברים", היו שם חברים שלא הכרתי" (ת/4א, עמ' 9). בהמשך חקירתה אף אמרה העדה שבאזור ה"קצפת" כבר התרכזו "מאה וחמישים חברים", ועל כן התקשתה אף להבחין אם ערבים ברחו מהמקום (לעיל, עמ' 14). כאשר החוקרת דרשה לקבל פרטים נוספים בדבר זמן ההגעה ל"קצפת", השיבה העדה כי ניגשה למקום יחד עם האחרים "מסקרנות", כי ראתה במקום "מהומה", וכי קשה היה לה להבחין במעשיהם של האנשים שכן "כולם רצו...התפזרו... כשהגענו לקצפת כאילו כולם התפזרו" (שם, עמ' 10). בהודעה בכתב-יד ציינה העדה, כי הקטין א' מ', הנאשם, "האתיופי" ו"שמעון", רצו "עם כולם" מ"הקצפת" לכיוון כיכר ציון: "ש: ומה קרה ב'קצפת'? ת: כולם התפזרו ואז ראיתי את כולם רצים לכיוון למעלה. ש: את מי ראית רץ? ת: א' מ' [הקטין], שמעון סימן טוב [הנאשם], האתיופי ושמעון. ש: ארבעתם רצו לכיוון כיכר ציון? ת: כן, עם כולם" (ת/4, גיליון 2 ש' 34-37). ואולם, בתמליל החקירה המוקלטת מופיעה הגרסה בצורה מעט שונה: "ת: ואחר כך פתאום אני רואה את כולם רצים לכיוון מעלה. ש: את מי ראית רץ? ת: שומרת על זכות השתיקה, כי... לא יודעת, היו הרבה אנשים. ש: לא, רק מי שאת זוכרת... מי עוד שרץ לכיוון כיכר ציון, רק מי שאת זוכרת. ת: (מילה לא ברורה בקול נמוך), שמעון סימנטוב..., האתיופי... ושמעון. ש: ארבעתם רצו לכיכר ציון? ת: הם כולם, איזה ארבעתם?" (ת/4א, עמ' 10-11). יוער במאמר מוסגר, כי מהאזנה לקלטת עולה, שהמילה הלא ברורה שצוינה בתמליל הייתה שמו של הקטין א' מ'. העדה הכחישה באותה חקירה, כי היא עצמה נקטה אלימות כלשהי, וכאשר הופנתה להודעתה הקודמת שבה ציינה כי תקפה ערבי, הגיבה כי הדברים נמסרו בשל לחץ ואיומי החוקרים. העדה שבה והדגישה, מספר פעמים, כי בהודעתה הקודמת מסרה הודאת כזב, לפיה תקפה ערבי; טענה כי לא תקפה איש; וציינה כי הודאת השווא ניתנה כדי לרצות את החוקרים בעקבות איומיהם - "החוקרים אמרו לי שאני אכנס לנווה

תרצה... והם כל כך רצו שאני אודה על מה שלא עשיתי, אז אמרתי..." (עמ' 12 לתמליל).

כפי שכבר צוין, תמליל הקלטת החקירה של העדה הנו חלקי וקטוע, ומסיבות שלא נתחווירו, מסתיים כאמור בגיליון 3 להודעה בכתב-יד, הכוללת תשעה גיליונות דו-צדדיים. המשך החקירה בשלב זה - הן של תיאור הריצה מאזור "הקצפת" לאזור כיכר ציון, והן של התקיפה שהייתה בשלב המוקדם יותר באזור "הקצפת" - תועד, אפוא, רק בהודעה בכתב-יד. בהמשך החקירה, שכאמור תקליטור הקלטתה לא אותר, שאלה החוקרת את העדה מה עשה כל אחד מהחשודים השונים, שבשמותיהם נקבה החוקרת. במענה לשאלת החוקרת, מה עשה הנאשם (זאת בהתייחס ככל הנראה לשלב המרדף אחר ערבים מאזור הצומת לאזור כיכר ציון - אירוע שבו לא מואשם הנאשם), השיבה העדה "אמר לי שהוא הרביץ", והוסיפה כי שמעה על כך מעצורים נוספים בפרשה, הן בתא המעצר והן בדיונים בבית-המשפט (ת/4, גיליון 4 ש' 26 ואילך). כאשר נשאלה העדה, האם ראתה מישהו מבין אלו המוכרים לה, אשר "תקף ערבים בקצפת", השיבה: "האתיופי, או [הקטין מ' א'], ושמעון סימן טוב [הנאשם]". לשאלה נוספת: "תספרי לי איך כל אחד מביניהם תקף?", ענתה העדה: "לא בדיוק שמת לי לב איך" (לעיל, גיליון 5 ש' 27 ואילך). בהמשך האמרה בכתב-יד התייחסה העדה, במענה לשאלת החוקרת, לאלימות שננקטה על-ידי הצעיר ממוצא אתיופי, אשר הכה לטענתה ערבים הן בכיכר והן בצומת; וכאשר הופנתה אליה שאלה, מה היא זוכרת לגבי מעשיו של הקטין מ' א', השיבה כי הלה לא הכה איש באזור הכיכר, "אבל הוא עלה לקצפת עם ר', וראיתי אותו בקצפת ליד שמעון סימן טוב, והם הרביצו צמוד לקצפת ליד הקרפ... לאיזה ערבי" (לעיל, שורות 48-55) - אותו ערבי שהותקף על-ידי הבחור הצעיר ממוצא אתיופי. לשאלה: "למה הם הרביצו לו?", ענתה העדה: "נראה לי כי הערבי קילל את אמא שלו. אני יודעת את זה כי דיברתי עם [הקטין מ' א'] במעצר" (לעיל, ש' 58-60). בהמשך חקירתה הופנתה העדה לאמרתה הקודמת, שבה ציינה כי ראתה ערבי רץ ונופל, ונשאלה על-ידי החוקרת: "האם זה ערבי שאותו הכו האתיופי, שמעון סימן טוב ו-[הקטין מ' א']?", לשאלה זו השיבה העדה - "כן". לשאלה נוספת, אם "הם היו גם אלה שרדפו אחריו לכיכר ציון?", ענתה העדה: "כן, והיו הרבה אנשים" (לעיל, גיליון 7, ש' 8-13). בהמשך הדגישה, כי אחרי אותו צעיר ערבי רדפו "הרבה" אנשים (לעיל, גיליון 8 שורות 45-46); וטענה כי לא הייתה מבין אלה שרדפו אחריו, וכי אין לה הסבר מדוע מספר עדות ראייה טענו כי נטלה חלק במרדף.

ההודעה הרביעית נגבתה מהעדה ביום 22.8.12 (ת/5). יצוין, כי התאריך המודפס כמועד גביית ההודעה הוא 21.8.12, אך ברישום תוקן בכתב-יד ליום 22.8.12. עוד יצוין, כי לא אותרה ההקלטה של החקירה הרביעית, ולבית-המשפט הוגש רק נוסח ההודעה שהוקלד על-ידי החוקרת. מכל מקום, בהודעה הרביעית חזרה ר' ב' על עיקר גרסתה

האחרונה. היא טענה, כי בהודעה השנייה מסרה הודאת שווא בתקיפת בן מיעוטים, זאת מחמת לחץ החקירה, איומי החוקרים ומניעת האפשרות להיוועץ בעורך-דין. היא הכחישה את טענת החוקרת, לפיה הייתה "המובילה" של אירוע ההסתה, אך אישרה כי במהלך האירועים השמיעה קריאות גזעניות כלפי ערבים. בחקירתה התייחסה העדה למעשים של חשודים נוספים. לשאלת החוקרת: "בחקירתך, אמרת גם דברים שעשו חשודים אחרים. מה תגובתך?", השיבה העדה: "אמרתי אני לא זוכרת מה. לגבי האתיופי, אמרתי שהוא הרביץ, אמרתי ששמעון סימן טוב [הנאשם] הרביץ ושמעון עם העגיל "פירסינג" בסנטר, הרביץ בחתולות". לשאלה נוספת: "מה עשה שמעון סימן טוב [הנאשם] בדיוק ואיפה?", ענתה העדה: "ראיתי אותו בקצפת רב מכות, אני לא יודעת בדיוק" (ת/5 ש' 41-37). כאשר נדרשה העדה לתאר בפירוט כיצד תקף הנאשם, השיבה: "ראיתי את שמעון עם יד מונפת, ראיתי אותו רב מכות בפועל, הוא השתמש בידים" (לעיל, בשורה 49); וכאשר נשאלה פעם נוספת "מי עוד היה ותקף ב'קצפת'?", ענתה: "שמעון סימן טוב [הנאשם], [הקטין א' מ'] והאתיופי" (לעיל, שורה 60). היא הוסיפה וציינה, כי הנאשם לא הגיע יחד אתה מהכיר ועד הצומת, והבהירה: "ראיתי אותו בקצפת כשהגעתי לשם" (שורה 64). בהמשך נשאלה העדה, האם היא חשה מאוימת על-ידי מי מהמעורבים, ועל כן היא חוששת להתעמת מולו, והשיבה: "כן, כי אני מפחדת שאחר כך יבואו וירביצו לי, אני מתכוונת לשמעון סימן טוב [הנאשם], כי יש לו גב, כל הרכס חברים שלו...", וכן ציינה כי הוא חוששת גם מאחרים (לעיל, שורות 113 ואילך). לקראת סוף חקירתה ציינה העדה, כי כאשר הגיעה לכיכר ציון ראתה את הפצוע, ולשאלה מי רץ אחריו השיבה: "[הקטין א' מ'], האתיופי, שמעון סימן טוב [הנאשם]" (לעיל, שורה 86). לקראת סוף עדותה, ציינה העדה כי קיבלה איום ספציפי מ"חבר'ה מהרכס", שלא תפליל את הנאשם או את אחיו ישראל, שכן אחרת "יכסחו אותי במכות" (לעיל, שורה 270). לשאלה, מה היה חלקו של ישראל באירוע, השיבה: "הוא לא היה במקום". לשאלה נוספת, מדוע שיאיימו עליה לבל תפליל את ישראל, אם הוא ממילא לא עשה דבר, ענתה: "שמעון הוא זה שהיה מעורב במכות בקצפת, ואני גם חושבת שבכיכר ציון מתחת לבנק הפועלים. כולם אמרו שזה הוא. אני לא הייתי בכיכר ציון בכלל, ובקצפת - ראיתי את שמעון סימן טוב רב" (לעיל, שורה 275).

7. מכאן לעדותה של ר' ב' בבית-המשפט. כאמור, במועד עדותה הייתה העדה בת 16 וחצי, לאחר שמשפטה בגין האירועים הנדונים הסתיים. בעדותה ציינה העדה, כי הכירה את הנאשם בשכונת מגוריה כשנה לפני האירועים. היא תיארה אירוע של "מהומות נגד ערבים" כלשונה, שבו הושמעו קריאות גזעניות כלפי ערבים, ואף התפתחה "קטטה" שבה "יהודים הִכו ערבים", זאת הן בכיכר החתולות, הן בצומת ליד "הקצפת" והן בכיכר ציון. כאשר נשאלה העדה בחקירה הראשית, האם ראתה את הנאשם בשלב כלשהו של האירוע, הגיבה - "אני שומרת על זכות השתיקה". בשלב זה הובהר לעדה, כי לא עומדת לה "זכות שתיקה" בכל הנוגע להפללת אחרים, וכי לא יעשה נגדה שימוש בעדותה, מה- גם שמשפטה הסתיים. כאשר נשאלה פעם נוספת, האם ראתה את הנאשם בשלב כלשהו באותו הערב, טענה כי אינה זוכרת, שכן לא הוצגו לה הודעותיה במשטרה, לקראת מתן עדותה בבית-המשפט. לאחר עיון בהודעות ציינה העדה, כי

היא זוכרת "פחות או יותר" את האירועים, ובעניינו של הנאשם ציינה - "אני זוכרת שהוא היה נוכח במקום, בכיכר החתולות, רק אני לא יודעת אם הוא היה מעורב". היא הסבירה, כי כאשר נקבה בשמו של הנאשם בחקירתה במשטרה, היה זה בזיקה לשאלה מי נכח בכיכר: "מה שנשאלתי בהתחלה זה מי היה בכיכר, לא שאלו אותי מי היו שותפים, אז אמרתי מי היה בכיכר" (עמ' 16). כאשר נדרשה להסביר את התבטאותה בחקירה המשטרתית "כולם צעקו ביחד", לאחר שמנתה מספר שמות, ובכללם שמו של הנאשם, השיבה כי לא בדקה במבטה "מי זה שצעק ומי לא", וכי אינה יכולה לומר האם הנאשם נטל חלק בהשמעת הצעקות הגזעניות. בשלב זה של עדותה, הוכרזה הפסקה כדי לאפשר לעדה לקרוא את ארבע הודעותיה במשטרה, זאת לאחר שב"כ המאשימה הודיע כי משיקוליו שלו (שלא נתחוורו) בחר שלא לאפשר לעדה לעיין בהודעות לפני הדין. לאחר הפסקה שבמהלכה קראה את הודעותיה, ציינה העדה כי קריאת ההודעות לא הביאה לריענון זיכרונה, וכי היא "לא זוכרת כלום" (עמ' 17). על-רקע האמור, הגיש ב"כ המאשימה לבית-המשפט את אמרותיה של העדה בחקירה המשטרתית - שני המזכרים וארבע ההודעות שנזכרו לעיל - לצורך העדפת האמרות המפלילות על-פני העדות, לפי סעיף 10א לפקודת הראיות. בהמשך עדותה הכחישה העדה את טענת הסנגור, לפיה "אי-הזיכרון" נובע מאיומים שהופנו כלפיה. כשנדרשה העדה להבהיר על-ידי ב"כ המאשימה, מדוע בשיחה שהונצחה בזיכרון הדברים ת/6, ציינה כי לא ראתה את הנאשם תקף אדם כלשהו במהלך האירועים, אך בהודעתה המאוחרת מסרה שהלה השתתף בתקיפה, השיבה - "אני לא יודעת להסביר את זה". במענה לשאלות ב"כ המאשימה, ציינה העדה כי היא זוכרת "במעורפל", "פחות או יותר" אך "לא לפרטי פרטים", את מעורבותם של האחרים, אך לגבי חלק מהם טענה כי אינה זוכרת כלל מה עשו באירוע.

בחקירתה הנגדית על-ידי הסנגור, אישרה העדה, כי באירוע בכיכר החתולות היו כמה צעירים ש"חיממו את האווירה נגד ערבים"; כי השניים שיזמו את "סילוק הערבים מהכיכר" ואשר "התחילו את המכות", היו הצעיר ממוצא אתיופי ושמעון המכונה "פירסינג"; כי בחקירתה במשטרה כיזבה לגבי מעורבותה שלה באירוע, עת מסרה גרסאות שונות בשאלה אם היא עצמה השתתפה בתקיפה; כי כבר בתחקור הראשון אמרה לשוטרי ירון מזרחי (כמפורט בזיכרון הדברים ת/6), שלא ראתה את הנאשם תקף אנשים במהלך האירוע; וכי זו אף גרסתה דהיום - לפיה הנאשם לא תקף איש. כשנשאלה על חלקה בהתססת האווירה שהביאה לקריאות הגזעניות ולתקרית האלימה, סירבה העדה להשיב. כשהופנתה העדה על-ידי הסנגור לגרסתה הראשונה במשטרה, לפיה לא ראתה את הנאשם תוקף איש, ולגרסתה בחקירה השנייה, שבה ציינה כי ראתה את הלה מכה אדם, אישרה העדה את מתן גרסאותיה הסותרות, ואמרה: "נתתי שתי גרסאות" (עמ' 25). כן אישרה העדה את היתרה שהציג לה הסנגור, לפיה בחקירתה המאוחרת, שבה הפלילה את הנאשם בתקיפה, החליטה לעשות זאת, על-רקע חזרתה בה מהודאתה הקודמת, לפיה היא עצמה נטלה חלק בתקיפה, וכי החליטה לקשור אנשים אחרים לתקיפה - זאת על יסוד עדויות שמיעה ולא על-פי דברים שחזתה בהם - מתוך מחשבה שהדבר ירצה את החוקרים, שהיו מעוניינים לקבל מידע על מעשיו של הנאשם, וכפועל יוצא, הדבר יועיל לה

בעניינה שלה (עמ' 25-26, 28). כאשר ביקש הסנגור מהעדה להבהיר, מדוע בהודעתה מיום 22.8.14 הפלילה את הנאשם, וכן אחרים, במעשי התקיפה ליד "הקצפת", ציינה כי מקור הדברים בעדות שמיעה - "אמרו לי שהוא תקף" (עמ' 26). עם זאת, לא יכלה העדה לאשר את גרסתו של הנאשם, אשר הוצגה על-ידי הסנגור, לפיה הנאשם "אמר לערבים ללכת מכיכר החתולות כדי שלא ירביצו להם", וכי בתגובה היא, ומעורבים נוספים באירוע, כעסו על הנאשם; ובמענה לשאלותיו של ב"כ הנאשם בעניין זה השיבה "אני לא זוכרת... לא" (עמ' 27). העדה סירבה להשיב לשאלת הסנגור, האם היא עצמה הכתה ערבים במהלך האירועים, אך עמדה על גרסתה בחקירה הנגדית, וכן בחקירה החוזרת, כי לא ראתה שהנאשם מכה איש, וכי אמרה שהלה תקף אנשים כתוצאה משמועות שהגיעו לאוזניה בעניין זה (עמ' 28).

גרסתו של הקטין א' ב'

8. המאשימה מבקשת לבסס את הפללת הנאשם בגין האירועים שהתרחשו בכיכר החתולות, בנוסף, ובין-השאר, על אמרתו במשטרה של הקטין א' ב', אשר היה כבן 16 בעת האירועים וכבן 17 בעת עדותו בבית-המשפט. היא מבקשת להעדיף את האמרה על-פני העדות, על-פי סעיף 10א לפקודת הראיות. כאמור, תקליטור הקלטת חקירתו של העד לא אותר.

בהודעתו במשטרה מיום 23.8.12 (ת/8), תיאר העד כיצד התפתחו האירועים בכיכר החתולות, עת דרשו צעירים יהודים מערבים ששהו בכיכר החתולות לעזוב את המקום ואיימו לפגוע בהם, זאת אגב השמעת קריאות גזעניות. במענה לשאלות השוטרים, ציין העד כי היו שניים ש"חיממו את האווירה" - צעיר ממוצא אתיופי וצעיר עם עגיל. לשאלה האם ראה את השניים תוקפים מישהו, השיב - "ראיתי אותם מעורבים במכות, אני לא זוכר באיזה מקום ספציפי זה היה"; ולשאלה נוספת, האם הוא עצמו היה מעורב בתקיפה, בין בכיכר החתולות, בין באזור הצומת, ובין בכיכר ציון - השיב בשלילה. בהמשך חקירתו נקב העד בשמות של אנשים נוספים שהיו באזור, כמו ר' ב' ואחרים, אך לא הזכיר את הנאשם. על מעשיו של הנאשם באה התייחסותו של העד, בתשובה לשאלות שהופנו אליו על-ידי החוקר: "ש: ראית מה שמעון סימן טוב עשה? ת: שמעון אמר לי לא לריב אחרי הקטע עם הערבי שקיבל בעיטה לצלע. ש: איפה דיברת עם שמעון סימן טוב? ת: ליד המדרגות, אבל לפני כן ראיתי אותו יחד עם האתיופי וזה עם הכובע, והם העיפו קבוצה של ערבים מהחתולות, הם אמרו להם לעוף והם עפו כי הם לא רצו לקבל מכות. ש: מה היחסים שלך עם שמעון סימן טוב? ת: שלום, שלום, מכיר אותו רק מהעיר. ש: שמעת את שמעון סימן טוב אומר משהו בכיכר החתולות? ת: לא, לא ראיתי אותו להרבה זמן. ש: למה שמעון סימן טוב יאמר לך לא לריב? ת: כי הוא אמר שיש בלשים באזור הברים. ש: ראית את שמעון סימן טוב תוקף מישהו בכיכר החתולות? ת: לא" (ת/8, גיליון 3, ש' 23-37). עוד יצוין, כי א' ב' מסר בהודעתו שהעדה ר' ב' נטלה חלק פעיל באירוע, ובכיכר החתולות "היא גם חיממה ודיברה על להרביץ לערבים" (ת/8, גיליון 4,

ש' 11).

9. בעדותו בבית-המשפט מסר א' ב' גרסה דומה בדבר האירועים בכיכר החתולות, וכך העיד: "היו שם סכסוכים בין ערבים ליהודים, היו שם מדי פעם כמה 'תקלים'. ראיתי שם כל מיני אנשים שאני מכיר ולא מכיר. באיזשהו שלב שמעון סימן טוב [הנאשם] בא ואמר לי להתחפף מהאזור. הוא אמר לי: אתה תסתבך בקטע הזה, אתה שתוי ויש רוחות לא טובות באוויר". לשאלת ב"כ המאשימה, האם הנאשם הסביר למה הכוונה "להסתבך", השיב העד: "כן, הוא אמר לי: 'אתה רואה אנשים, כל רגע אתה יכול ללכת מכות' " (עמ' 31). בהקשר זה, נשאל העד בהמשך עדותו פעם נוספת על מעשיו של הנאשם באותו הערב, והשיב: "אני זוכר שהוא ניסה להרגיע את הרוחות באותו הערב, ובאותו ערב הוא גם היה אצלי כמה פעמים, אמר לי שלא שווה להסתבך ואל תהיה פה במקום". לשאלה - היכן היו המפגשים הללו, הבהיר - "בכיכר החתולות, בכל הערב, בברים הוא ראה אותי... הוא אמר לי 'לך מפה', זה הרבה פרטים, לא זוכר בדיוק". לשאלה נוספת, האם אמר לו הנאשם דבר נוסף מעבר להמלצה ש"לא להסתבך", ענה העד: "כן, הוא אמר לי להתרחק מהאזור, שזה לא מקום טוב, הוא רצה שאני אלך משם, לא סתם אמר לי לך כי תלך, כאב לו שאנשים יסתבכו סתם" (עמ' 36). במענה לשאלה נוספת של ב"כ המאשימה, ציין העד כי ראה את הנאשם "אומר לאנשים ללכת מהחתולות בגלל שהייתה שם אווירה לא טובה"; ולשאלה, האם היה לנאשם "קשר עם ערבים", הגיב העד "הוא ניסה להרגיע אותם, הוא דיבר שם עם הרבה אנשים, הוא לא דיבר עם הידיים כמו אנשים שדיברו שם, הוא דיבר מהלב" (לעיל). כאשר נשאל בחקירה הראשית, מה עשו הצעיר ממוצא אתיופי והאדם הנוסף שחיממו את האווירה, השיב כי הוא מתקשה לזכור את הדברים גם לאחר קריאת הודעתו במשטרה, זאת הן מחמת חלוף כשנה מעת האירועים, והן היות שהיה, כלשונו, "שתוי". הוא אף התקשה למסור פרטים על מהלך העימות, אך אישר כי הושמעו קריאות גזעניות, כי הערבים נדרשו לעזוב את הכיכר וכי במקום אף התפתחה תגרה - "נתנו להם מכות" (עמ' 33). עוד ציין העד, כי הגיע גם לאזור גלידריית "הקצפת"; כי הוא מתקשה לזכור מה אירע באזור זה; וכי האירוע הסתיים כאשר אחד מבני המיעוטים נפגע קשות באזור כיכר ציון (זאת, כאמור, באירוע שלא מיוחס לנאשם בכתב-האישום). למרות שבעדותו הרחיק עצמו א' ב' מכל עבירה שהיא, אישר הלה כי הורשע בבית-משפט במסגרת הסדר טיעון בגין מעורבותו באירועים, ובהקשר זה הוסיף והעיר - "הודיתי כי לא הייתה לי ברירה, זו הייתה עסקת טיעון" (עמ' 35). בחקירתו הנגדית אישר העד, כי הנאשם אמר לו שלא לריב, שלא להסתבך, שלא לתקוף ושלא להשתתף בתגרה; כי לא שמע מפיו של הנאשם קריאות גזעניות או שירים נגד ערבים; כי לא ראה את הנאשם תוקף איש, לא בכיכר החתולות ולא במקום אחר; וכי נהפוך הוא - בכל הזדמנות הנאשם "ניסה להוביל למהלך אחד, לכיוון של לא לעשות כלום, '[א'] שב, אל תתערב" " (עמ' 38). לשאלת הסנגור, האם שמע שהצעיר ממוצא אתיופי והבחור עם הפירסינג כעסו על הנאשם ואיימו עליו, עת הלה הזהיר את הערבי, הגיב העד: "לא זכור לי, אבל זה יכול להיות" (לעיל). בחקירה החוזרת נדרש העד להבהיר אם ראה את הנאשם גם ליד "הקצפת" או בכיכר ציון, אך העד לא זכר את המיקום והשיב: "זה אפילו עדיין לא כיכר ציון,

בטח שלא קצפת. זה היה באחד המהלכים של הלילה, לא זוכר בדיוק באיזה שלב, אחד עבר שם ואמר 'א' [תעשה טובה, אל תעשה שטויות, סתם חבל עליך' " (עמ' 39).

גרסה של הקטינה א' מ'

10. א' מ' אף היא קטינה שהייתה עדה לאירועים. בעת האירועים היא הייתה כבת שבע-עשרה שנים ועשרה חודשים, ובמועד מתן עדותה הייתה בגירה. גם בעניינה מבקשת המאשימה להעדיף את אמרתה במשטרה על-פני עדותה בבית-המשפט, לפי סעיף 10א לפקודת הראיות.

בהודעתה במשטרה - שנגבתה אגב תיעוד חזותי ואשר רק חלק ממנו אותר והוגש לבית המשפט - תיארה העדה את אירועי האלימות נגד הערבים ואת הקריאות הגזעניות, וציינה כי התלוותה לחברי הקבוצה התוקפים, ובפרט לחברתה ר' ב', וכי היא עצמה לא נטלה כל חלק באלימות או בקריאות הגזעניות. הואיל ותמליל ההקלטה (ת/9א) מפורט ומדויק יותר מהאמרה בכתב (ת/9), אסקור את גרסתה של העדה בחקירה המשטרתית על-יסוד האמור בתמליל. א' מ' נחקרה תחת אזהרה כמי שנטלה חלק באלימות ובקריאות הגזעניות, ובהודעתה הכחישה כל קשר לביצוע המיוחס לה. על-פי גרסתה שבהודעתה במשטרה היא לא הבחינה באירוע אלים כלשהו, או באירוע של גזענות כלפי ערבים בכיכר החתולות, והתלוותה לחבריה רק בשלב שבו עשו דרכם מהכיכר לכיוון הצומת שבה מצויה גלידריית "הקצפת", זאת לאחר שבשלב קודם אמרה לה חברתה ר' ב' "שיש מכות". לדבריה, ר' ב' ניסתה לדרבן אותה להצטרף לחבורה שכללה כ-20 קטינים אשר עשתה דרכה לכיוון "הקצפת", שם חלק מחברי הקבוצה "התנפלו" על שלושה ערבים ו"קפצו על אחד מהם". בהמשך חקירתה הבהירה העדה, כי למעשה ראתה כעשרה אנשים מקיפים את הערבים - "כאילו כיסו אותם", "כשהם מקיפים אותם" (ת/9א, עמ' 4). אחד מהערבים ניסה לברוח, החליק ונפל; והמשיך בהימלטותו לכיוון כיכר ציון. או-אז, הפצירה בה ר' ב' לרדוף אחר הנמלטים ולתפוס את אותו אדם; אך היא, העדה, סירבה לכך. בהמשך נודע לעדה, כי אחד מהנמלטים נפגע באורח קשה (כפי שכבר צוין - באירוע שלא מיוחס לנאשם). בחקירתה המשטרתית ציינה העדה, כי לא ראתה כל אירוע אלים בכיכר החתולות, ושהאירוע "התחיל מהקצפת" (עמ' 9); כי הקבוצה שנעה לעבר "הקצפת" כללה צעירים רבים, כשבראשם צעדה, כמובילה, ר' ב'; וכי היא עצמה לא ראתה מי מבין חברי הקבוצה תקף את הערבים - "לא ראיתי בדיוק מי תקף" (עמ' 10). היא ציינה, לאחר צפייה בתמונות בפייסבוק, כי נזכרה באנשים שהיו בקבוצה עם ר' ב', ובין-השאר הצעיר ממוצא אתיופי, ואחרים. לשאלת החוקר, האם הצעירים, שאת שמותיהם ציינה כמי "שהיו בקבוצה" יחד עם ר' ב' (לאחר צפייה בפייסבוק), תקפו ערבים, השיבה העדה: "לא ראיתי. יכול להיות שכן, יכול להיות שלא, אני לא ראיתי" (עמ' 13). בשלב זה הופנתה העדה על-ידי החוקר לשמות של צעירים רבים, וכאשר התבקשה לציין היכן ראתה את הנאשם, השיבה - "איתם... בקצפת". לשאלה

נוספת, מה עשה הנאשם "בקצפת", ענתה העדה - "כלום, הוא היה אתנו". לשאלה מדריכה, האם הוא שר איתם, ענתה: "הוא היה איתם בחבורה גם (מילה לא ברורה)". בתמליל, כאמור, אחרי המילה האחרונה הופיעה הערת המתמלל - "מילה לא ברורה"; אך החוקר רשם בהודעה בכתב - "הוא היה בחבורה, הוא שר איתם" (ת/9). מצפיית בקלטת עולה - כי אכן המילים הלא ברורות בתשובה לשאלה המדריכה, הן: "הוא שר איתם" (ת/9א, עמ' 15-16). יצוין, כי לקראת סיום החקירה, הטיח החוקר ב-א' מ' כי היא מכזבת בגרסתה, כי מסרה "80 אחוזים מהאמת", וכי היא אינה מספרת את כל האמת. העדה השיבה לחוקר כי מסרה גרסת אמת, כי אין לה מה להסתיר, כי לא נטלה כל חלק פעיל באירוע וכי היא אינה מפחדת מאיש (עמ' 19). היא אף הכחישה, כי השמיעה קריאות גזעניות כלפי ערבים או שרה שירים בעלי משמעות גזענית, והדגישה כי הלכה מאחורי הקבוצה (עמ' 21). כאשר הציג חוקר המשטרה לעדה את דבריה מהפייסבוק, שבהם כתבה לחברתה - "הפסדת שלא היית אתמול, חח, איזה מכות הכנסנו לו" (נ/1), ציינה העדה כי לא נטלה כל חלק באירוע וכוונתה הייתה לכתוב "הכניסו" ולא "הכנסנו". כפי שצוין, מהשוואת ההודעה בכתב (ת/9) לחקירה המוקלטת (ת/9א) שבוצעה במהלך כתיבת הכרעת-הדין, עולה כי ההקלטה מסתיימת בתחילת גיליון 3 (עמ' 5) מתוך ההודעה הכוללת שלושה גיליונות ושישה עמודים. בקטע, שלא תועד בהקלטה, נרשמה הפללת העדה את הנאשם, כסברה בלבד, זאת במענה לשאלות מדריכות של החוקר, כדלהלן: "ש: האם שמעון סימן טוב היה מהחבורה שהתנפלו על הערבים שישבו ליד הקצפת? ת: נראה לי שכן, בגלל שהוא היה עם כל החבורה בהתחלה, ושרו את השירים, ואם אני לא טועה הוא היה מאלה שהקיפו את הערבים, ואני בטוחה בזה, נראה לי. ש: האם ראית את שמעון סימן טוב שר שירים גזעניים? ת: כן" (ת/9 גיליון 3 דף 6 ש' 42-48).

בעדותה בבית-המשפט מסרה א' מ', כי לא ראתה את הנאשם תוקף איש; והוסיפה - כי אף לא שמעה את הנאשם קורא קריאות גזעניות או שר שירים עם תוכן גזעני. א' מ' העידה, כי הלכה מאחורי "החבורה" מכיכר החתולות לאזור "הקצפת", כאשר חלק מחברי החבורה קוראים קריאות גזעניות. לשאלת ב"כ המאשימה, מה ראתה באזור "הקצפת", השיבה - "אנשים רצים, ערבי נפל, הוא קם והמשיך לרוץ, ומשם חתכתי לבית" (עמ' 42). היא טענה, כי אינה זוכרת תקיפות נוספות או אירועים נוספים באזור "הקצפת"; אם כי לאחר ריענון זיכרון ציינה שהערבים ברחו לאחר שכעשרה צעירים יהודים "רצו להקיף אותם" (עמ' 43). כאשר נשאלה בחקירה הראשית אם היא זוכרת שמות של מי שנכח באירוע, השיבה בשלילה; ובמענה לשאלה, האם ראתה את הנאשם באירוע, השיבה: "כן, ראיתי בקצפת, ראיתי אותו הולך עם כמה אנשים עם קריאות גזעניות, עם כל החבורה ואני הייתי מאחורה". היא הדגישה, כי החבורה כללה הרבה אנשים; כי לא ראתה מה הנאשם עשה; כי "הקריאות היו מכולם"; כי עמדה במרחק של כעשרה מטרים מהנאשם; כי היו ביניהם אנשים נוספים; וכי באופן ספציפי לא שמעה את הנאשם קורא קריאות גזעניות (עמ' 44). כאשר הופנתה על-ידי ב"כ המאשימה להודעתה במשטרה, שבה ציינה כי הנאשם "שר שירים גזעניים וזה מה שראיתי שהוא עושה" (ת/9, עמ' 4 ש' 33) (דבר שכאמור לא מופיע באופן זהה בתמליל ת/9א עמ' 16 ש' 1), השיבה העדה כי

אינה זוכרת את הדברים מחמת חלוף כשנתיים מעת האירועים. בשלב זה של עדותה הופנתה העדה על-ידי ב"כ המאשימה להודעתה בכתב (ת/9, עמ' 5 ש' 43), עת נשאלה האם הנאשם "היה מהחבורה שהתנפלו על הערבים שישבו ליד "הקצפת" ", והשיבה: "נראה לי שכן, בגלל שהוא היה עם כל החבורה בהתחלה ושרו את השירים, ואם אני לא טועה הוא היה מאלה שהקיפו את הערבים ואני בטוחה בזה, נראה לי". כן הופנתה העדה על-ידי ב"כ המאשימה לשאלה בחקירתה במשטרה, האם "ראתה" את הנאשם שר שירים גזעניים, ולתשובתה החיובית בעניין זה, כולל תוכן השירים והקריאות הגזעניות. העדה ציינה בעדותה, כי היא זוכרת שאמרה את הדברים בחקירה, ולשאלה האם הדברים היו במציאות השיבה: "אני לא יודעת זה לא עולה לי בסיטואציה" (עמ' 45).

בחקירתה הנגדית ציינה א' מ', כי למרות הדברים שנאמרו במשטרה, לא שמעה ולא ראתה את הנאשם משמיע קריאות גזעניות; כי היא אינה שוללת שמסרה את הדברים בחקירתה מתוך סברה בלבד, בשל נוכחותו של הנאשם יחד עם הצעירים הרבים, ולא מחמת זיכרון הדברים בפועל; כי לא ראתה את הנאשם תוקף איש; וכי - כפי שציינה גם בחקירה הראשית - היא מסרה שמות של אנשים שהיו בקבוצה שכללה אנשים רבים, אך לא ראתה אם חברי הקבוצה תקפו בפועל, ואם כן - מי מהם ביצע את התקיפה (עמ' 46-47). כן ציינה העדה כי במהלך חקירתה במשטרה חשה במגמת השוטרים להפליל באמצעותה את הנאשם, ואת יתר המעורבים (עמ' 48).

עדויותיהם של עדי התביעה הנוספים

11. כפי שצוין לעיל, בחקירתו במשטרה ובתשובה לאישום העלה הנאשם טענת "אליבי" (טענת - במקום אחר הייתי), לפיה לאחר האירועים בכיכר החתולות, חזר לפאב "זוליס", ומשם - בהמשך הערב - נסע לביתו ולאחר מכן נפגש עם ידידתו בשכונת שמואל הנביא. הוא טען, כי לא הצטרף לקבוצת הצעירים שהתקהלה באזור גלידריית "הקצפת" וכיכר ציון. על-רקע טענתו זו של הנאשם, השמיעה המאשימה מספר עדים בעניין שעות שהייתו של הנאשם בפאב ה"זוליס".

12. העד שמעון יקיר אטדגי, ששימש כ"בר-מן" בפאב, ציין בעדותו כי הגיע באותו הערב לפאב לחגיגת יום הולדת של פלוני; כי הוא זוכר במעורפל את האירועים ומתקשה לשחזר את לוח הזמנים באותו ערב, זאת מחמת חלוף הזמן והעובדה ששתה כשש כוסות במהלך אותו הערב והיה "מסטול" (כלשונו); כי שעת הגעתו (שלו) לפאב אינה זכורה לו, וייתכן שמדובר ב- 22:30 או 23:30; כי כאשר הגיע לפאב הנאשם כבר היה במקום; וכי הנאשם יצא מן הפאב וחזר אליו, ובסביבות חצות - וייתכן שבין 00:30 ל-01:00 הלך לדרכו (עמ' 10-7 לפרוטוקול).

13. העדה ק' ב' נכחה אף היא במסיבת יום ההולדת בפאב ה"זוליס". העדה התקשתה לזכור מתי הגיעה למקום. היא העריכה שמדובר היה בסביבות 22:30, אך לא שללה כי ייתכן שכבר הגיעה למקום בין השעות 21:30 ל-22:00. לאחר שרעננה זיכרונה מהודעתה במשטרה, ציינה כי הנאשם הגיע למקום זמן קצר לאחר מכן. לדבריה, הנאשם לא נשאר זמן רב במקום, ועזב את הפאב זמן-מה לאחר מכן, ייתכן שבחצות. העדה הבהירה, כי היא מתקשה לשחזר את לוח הזמנים, וכאשר הופנתה להודעתה במשטרה, ציינה - "אני לא יכולה להיזכר בשעות, כנראה שאז אמרתי את זה שבוע אחרי, אז כנראה שכן זכרתי". כאשר צוטט באוזניה פעם נוספת הקטע הרלבנטי מהודעתה, שבה צוין - "שמעון יצא איתו מזוליס בשעה 22:30 וחזר ב- 22:45, ואז בשעה 23:00 שמעון יצא מזוליס ולא חזר, וזו הייתה הפעם האחרונה שראיתי את שמעון בזוליס", ציינה העדה: "כן, נכון" (עמוד 56). בחקירתה הנגדית על-ידי הסניגור, סיפרה העדה כי במסיבת יום ההולדת בפאב נכחו כעשרה אנשים, כי לא נתנה תשומת לב מיוחדת לנאשם, וכי לא שמה לב "לכל יציאה והליכה של משהו". כן אישרה העדה את גרסת הסניגור, לפיה החוקרים "לחצו" עליה, "הפחידו" אותה, וניסו לחלץ מפיה תשובות על לוח הזמנים של התנהלות הנאשם. בנוסף ציינה העדה, כי בהודעתה הראשונה מסרה, מרצונה החופשי, שהנאשם יצא מהפאב בסביבות השעה 23:45 או 00:00, אך בהודעתה השנייה, בעקבות לחץ בלתי פוסק מצד החוקרים ש"רצו שעות ממש מדויקות", מסרה כי הלה יצא מהפאב בשעה 23:00 למרות שבהודעתה הראשונה העריכה שמדובר היה בחצות. גרסתה האחרונה הייתה, כי מסרה לחוקר הערכה - "אמרתי לו פחות או יותר זה קרוב לאחת-עשרה וחצי שתיים-עשרה, אמרתי לו, כן" (עמוד 65).

14. העדה ח' ש', שהייתה כבת 15 בעת האירועים, וכבת 16 במועד עדותה, העידה בבית-המשפט כי נפגשה עם הנאשם, לאחר תיאום טלפוני, בסמוך לשעה 23:45 במפגש "דוקטור עוף" בשכונת שמואל הנביא. המאשימה ביקשה להעדיף את הודעתה של העדה בחקירה המשטרית (ת/1), על-פני עדותה בבית-המשפט. בהודעה ציינה העדה, כי הנאשם נפגש עמה בשעה 00:30. לשאלת ב"כ המאשימה, האם לאור האמור בהודעה ייתכן שהנאשם נפגש אֶתה בשעה 00:15, השיבה העדה: "יכול להיות... אני לא בדיוק זוכרת. אמרתי בערך". במענה לשאלת נוספת, האם ייתכן שהמפגש היה ב-00:30, ולא ב-01:00, השיבה: "אחת - לא, מקסימום שתיים עשרה וחצי" (עמ' 12-13).

יוער, לצורך השלמת התמונה בעניין לוח הזמנים, כי אין מחלוקת בין הצדדים שהאירוע בכיכר ציון הסתיים בחצות ודקה; ומכאן שניתן לקבוע כי האירוע בכיכר החתולות החל כחצי שעה עד שעה לפני כן.

ראיות ההגנה

גרסאות הנאשם

15. הנאשם הנו יליד 13.12.93. בעת האירועים היה כבן שמונה-עשרה שנים ושמונה חודשים, ובמועד עדותו היה כבן תשעה-עשרה וחצי - חייל בצה"ל. תחקורו הראשון של הנאשם במשטרה נערך ביום 19.8.12 בסמוך 12:20, אך הוא לא תועד כדין בהודעה בכתב, וממילא - אף לא בתיעוד חזותי. התחקור הונצח בזיכרון דברים בן שש שורות שנרשם על-ידי החוקר קיריל רודין. בזיכרון הדברים (ת/12) צוין כדלקמן: "ברגע שנכנסתי, אמר החשוד שרוצה לשפוך את כל הלב. מסר שהיה שותף בקטטה בכיכר החתולות, אך הפריד בקטטה ולא היה שותף בקטטה שבה נפגע הערבי ב"קצפת". מסר שבקטטה ב"קצפת" שני יהודים 'א' מ' ו- 'ד' 'ל' הם אלו שהשתתפו בקטטה ב"קצפת" כיכר ציון".

16. בהודעתו הראשונה במשטרה מיום 18.8.12 בשעה 16:00 (ת/10) מסר הנאשם את הגרסה שתפורט להלן. לדבריו, הסתובב באזור כיכר החתולות, ובהמשך נכנס לפאב ה"זוליס", שם התקיים מפגש לרגל יום הולדת של אחד מחבריו. בסמוך לחצות התקשרה אליו ידידתו, ח' ש', והשניים קבעו להיפגש ב"דוקטור עוף" בשכונת שמואל הנביא. על-פי גרסתו, הוא נסע במונית לביתו להתקלח ולהחליף בגדים (שכן הדיף ממנו ריח אלכוהול), ומשם ניגש למפגש האמור. בשלב מאוחר יותר, בסמוך לחצות וחצי, התקשר אליו חברו הקטין א' מ', ודיווח לו ש"רבו מכות עם ערבי וכמעט הרגו אותו", אך הוא ענה לו "זה לא מעניין אותי, אני אצל ידידה שלי, אל תערב אותי". לשאלת החוקר, מדוע להערכתו א' מ' מצא לנכון להתקשר אליו ולדווח לו על האירועים, השיב הנאשם: "כי אמרתי לו, לפי מה שראיתי בחתולות שיהיה הרבה מכות, ואמרתי לו שלא יתקרב לשום מכות, שלא יסתבך, והתקשר אליי וסיפר שכרגע היו מכות עם ערבים, אמרתי לו זה לא מעניין אותי, אני עם ידידה שלי" (ת/10). בהמשך הודעתו אישר הנאשם, כי בסמוך לאותה שעה גם קיבל טלפונים משני ידידים נוספים שבילו עמו באותו הערב במרכז העיר, ודיווחו לו על התקרית האלימה שאירעה בנוכחותם, והוסיף וציין כי למחרת "שמע בשכונה" על מהלך התקרית האלימה. לקראת סיום החקירה, במענה לשאלה האם יש לו מה להוסיף על האמור, ציין הנאשם: "אני רוצה להגיד לך, שירדתי לעיר, לחתולות, ראיתי בחור שדיבר עם ערבי ודחף אותו ואז הערבי דפק לו אגרוף לראש וברח, ואני מכיר את הערבי, זה אחד שעובד אצל זה שמוכר נרגילות, לא יודע את השם שלו" (ת/10).

כאן המקום לשוב ולציין, כי אמרתו בכתב של הנאשם (ת/10) מקיפה ארבעה עמודים מוקלדים, כאשר תמליל ההקלטה של התיעוד החזותי (ת/10ב') אשר הוגש בסמוך למועד השמעת הסיכומים) נפרש על-פני 36 עמודים. השוואת ההודעה לתמליל מעלה, כי בתמליל מופיעים קטעים רבים שלא הוקלדו על-ידי החוקר בהודעה בכתב - הן אמרותיו של הנאשם ותשובותיו לשאלות, והן שאלות של החוקר שהופנו אל הנאשם. לעובדה זו נחשפתי מהשוואה שביצעתי בין התמליל לבין ההודעה, מבלי שהצדדים התייחסו לכך בסיכומיהם, וייתכן שלא היו ערים לדברים (שכן, כאמור, התובע אישר במהלך הסיכומים כי לא שם לב להבדלים שבין ההודעות המוקלדות לבין התמלילים). כך למשל מופיע בהקלטה

הקטע שלהלן, שלא בא זכרו בהודעה המוקלדת: "יש לי את החברים שלי שיכולים להעיד, יש לי את הידידה שלי... שים מכונת אמת ותגלה שזה אמת, אין לי מה לשקר. אני אגיד לך את מה שאמרתי גם לבלשים, אני לא מעוניין בקטטות עם אף אחד, כשהייתי בחתולות דיברתי עם חברים שלי לפני שהלכתי למסיבה, 5 דקות לפני שהלכתי לפאב, כשהייתי סמוך לפאב חיכיתי לחבר שלי שיבוא ויראה לי איפה הפאב, אמרו לי ... יש פה מכות עם ערבים. אמרתי להם, אני לא מתקרב למכות עם ערבים, אל תתעסקו איתי עם מכות עם ערבים, אני לא מתקרב - לא למכות עם ערבים למכות עם אף אחד, אני מספיק גדול, אני עובד, יש לי חיים משלי, אני לא רוצה מכות, לא רוצה להסתבך בחיים, לכן רק בשביל זה פניתי למשטרה עם פישמן. אם הייתי עבריין הייתי מטפל בהם בעצמי, לא? למה אני צריך את המשטרה? אני יודע, אני שומר את החוק ועושה את המקסימום של החוק והולך למשטרה, אני לא עבריין אני לא כלום" (ת/10ב' עמ' 10; וראה גם התייחסות דומה בעמ' 12). בהמשך החקירה אמר הנאשם לחוקר: "אני יודע שמישהו מנסה להלביש עלי פה משהו, אני לא אשתוק" (עמ' 18). כאשר החל לומר "הלכתי למסיבת יום הולדת של חבר, לא הלכתי לריב מכות", קטע אותו החוקר ואמר - "על זה נדבר בפעם הבאה... נאכיל אותך בכפית לאט לאט, קודם כל עכשיו נסיים את החקירה, נעשה לך לוח זמנים ללכת למעצר מחר בבוקר...", אני מבטיח לך שאתה תישאר פה לפחות עוד שלושה ימים, כך על ההתחלה, לפחות אם לא יותר" (עמ' 19 לתמליל הנ"ל). בתגובה אמר לו הנאשם - "אתה מאריך מעצרים על אנשים שעשו פשעים, לא על אנשים שלא עשו כלום על לא עוול בכפם... תאמין לי אתם תצטערו על הקטע הזה... אתם תבקשו סליחה כי תגלו בסוף את האמת... לא עשיתי כלום למה שאני מעניש על זה?" (עמ' 20). בהמשך החקירה הוסיף וטען הנאשם, כי הגיע לפאב עם מאיר, חברו מגיל הילדות, כי יצא עמו מהפאב ושם נפרד ממנו; ואף ציין כי באזור כיכר "החתולות" ו"הקצפת" פרושות מצלמות, שניתן לתפוס בתוך 72 שעות באמצעות צו של בית-משפט, ולגלות באמצעותן כי לא נטל חלק באירועים. החוקר הגיב בצחוק, והוסיף שהראיות כוללות בין-השאר תיעוד צילומי (עמ' 31 ש' 21), זאת למרות שהתשתית אשר הובאה לפני לא כללה תצלומים ממצלמות אבטחה, וממילא לא היה כל תצלום שבו נראה הנאשם.

17. הודעתו השנייה של הנאשם במשטרה, מיום 24.8.12, הוקלדה במסמך הכולל שבעה עמודים (ת/11), ותמליל החקירה, שכאמור הונצחה בתיעוד חזותי, נפרש לכאורה על-פני 40 עמודים. גם בעניין חקירה זו קיים פער לא מבוטל בין המוקלד בהודעה לבין תמליל ההקלטה, והחוקר מציין במפורש - כמצוין בתמליל - כי חלק מהדברים אינם מוקלדים. על-רקע האמור, אסקור להלן רק את הגרסה שהועלתה בתמליל (ת/11ב'). כמו-כן נפלה תקלה בתמליל ת/11 שכן התוכן המופיע בתמליל מהעמוד הראשון עד לעמוד 21 שורה 10 חוזר על עצמו מעמוד 21 שורה 11 ועד לעמוד 40. ככל הנראה, ב"כ המאשימה, שהגיש את המוצג, לא היה ער לכך; שכן, הוא אישר כאמור בסיכומיו, כי לא השווה בין ההודעות המוקלדות לבין התמלילים.

בחקירה זו טען הנאשם, כי לא נטל חלק באירוע האלים; וכי הבין משיחות טלפון אשר קיים עם שני הקטינים א' מ' ו-ר' ב', שהשניים היו מעורבים באירועים, ושהראשון, א' מ', אף תקף פיזית. להלן הגרסה שמסר הנאשם בחקירתו זו. בסביבות השעה 22:30 או 23:00 הוא הסתובב בכיכר החתולות וראה "יהודי שככל הנראה העיף ערבי בכוח פיזי מכיכר החתולות". אותו ערבי, שעבד ב"בסטה" של הנרגילות בכיכר, "ניגש ליהודי, דחף אותו, נתן לו אגרופ... ורץ להביא סכין ולנסות לדקור את היהודי". על-פי גרסתו, הוא הפריד בין השניים והערבי נמלט מהמקום - "מנעתי את זה ממנו, תפסתי אותו, אני אמרתי לו שיירגע, הוא ברח משם, פחד שהמסטרה תבוא". בהמשך הבהיר, כי לא חשש מאותו ערבי שכן הוא מכיר אותו, ועל כן, כדבריו, "תפסתי אותו, אמרתי לו שיירגע, כשאמרתי לו שיירגע, הוא ברח משם". בהמשך דבריו הדגיש הנאשם, כי הוא "מתנגד למעשים האלה של לתת מכות לאנשים חפים מפשע", וכי היו שני אירועים שבהם - כלשונו - "הפרדתי ומנעתי מריבות" (עמ' 4-6 לתמליל). כאשר נשאל הנאשם על האירוע באזור גלידריית "הקצפת", ונאמר לו כי הופלל על-ידי עדה, חזר על גרסתו כי לא נכח במקום וכי היה רק באזור כיכר החתולות. בהמשך שב והדגיש - "לא הייתי שותף בשום אירוע, אתם מפילים תיק על אדם שלא עשה כלום, בן אדם שהפריד בין שתי קטטות, שהיו יכולות לגרום לאסון, לנפגעים" (עמ' 13 ש' 2). כן הדגיש הנאשם, כי שיתף פעולה עם חוקריו בחקירה הקודמת, עת ציין כי נכח במקום אך לא נטל חלק בתקיפה, וכי היה זה ש"הסגיר" למסטרה (כלשונו; והכוונה - הפליל) את הקטין א' מ' ואת ר' ב'.

18. מכאן לעדותו של הנאשם בבית-המשפט. בעדותו בחקירה הראשית ציין הנאשם, כי בערב האירוע ירד עם חבר למרכז העיר, ובהמשך נכנס לפאב "זוליס", למסיבת יום-הולדת. באמצע האירוע קיבל טלפון מחבר ויצא לפגוש אותו בכיכר החתולות. הוא העיד, כי בעת שהייתו בכיכר, ראה "אנשים שרבו, אנשים שקראו קריאות גזעניות"; כי במהלך האירוע ראה יהודים שהתקרבו לעבר שלושה נערים ערבים; כי עמד וחצץ ביניהם, בין-השאר, באמצעות דחיפות; כי בתכוף לאחר מכן חזר לפאב; וכי בהמשך הערב, בסמוך לחצות, נסע מהפאב לביתו, ומשם לפגישה עם ידידתו ח' ש', בשכונת שמואל הנביא. וכך העיד הנאשם בחקירה הראשית על השלב הראשון של האירוע: "כשהייתי בחתולות שמתי לב למהומה... אנשים שרבו, אנשים שקראו קריאות גזעניות. אני ירדתי לשם, ראיתי במקרה שלושה נערים ערבים עוברים... ראיתי את היהודים מתקרבים אליהם. אני עמדתי בין היהודים לערבים, אמרתי ליהודים, גם ליהודים וגם לערבים, אמרתי להם זה לא טוב שיקרה מכות, בבקשה. היהודים תפסיקו, אמרתי לערבים תלכו. היה צורך להשתמש בכוח פיזי, לדחוף, כי זה היה יותר מידי אנשים. חזרתי לבר, ישבנו. קיבלתי שיחת טלפון מ[ח' ש']... " (עמ' 94). בכל הנוגע למפגש עם עד התביעה א' ב', ציין הנאשם כי יעץ לו שלא להסתבך - "ראיתי שם את המהומה לקחתי אותו [את א' ב'] אמרתי לו כפרה עליך... יש פה מסטרה יש פה בלאגן... חבל שתעצר אחי, עזוב אותך שטויות, לך לבית... חבל לך סתם להסתבך" (עמ' 95). הנאשם הכחיש בעדותו, כי נכח באירועים באזור "הקצפת" או "כיכר ציון"; וטען כי לא תקף איש ולא השמיע קריאות גזעניות. באשר לעדויותיהן של הקטינות ר' ב' ו-א' מ', לפיהן ראו אותו גם במקומות האחרונים,

העלה הנאשם סברה לפיה השתיים הפלילו אותו מחמת לחץ החקירה. בסיום החקירה הראשית שב והדגיש הנאשם - "באותו ערב לא שרתי ולא השתתפתי בקריאות גזעניות, כפי שאמרתי קודם, אני ראיתי מהומה, אני טיפוס שלא אוהב אלימות, ירדתי לשמה להפריד... ירדתי לשם נטו להפריד... לא תקפתי אף אחד באותו ערב" (עמ' 97).

בחקירה הנגדית ציין הנאשם, במענה לשאלות ב"כ המאשימה, כי הגיע לפאב "זוליס" בפעם הראשונה "בסביבות" השעה 22:00; וכי יציאתו הראשונה מהפאב, לכיכר החתולות, הייתה בסביבות 23:15-23:00. כן ציין, כי אינו זוכר את שמו של החבר שלצורך הפגישה עמו בעקבות שיחה טלפונית - יצא מן הפאב; אך טען כי נפגש בכיכר עם חברו הקטין א' מ', שאף הוא התקשר אליו לפני-כן. באשר למעורבותו באירועים בכיכר החתולות ציין - "ראיתי את [א' מ'] אמרתי אני אדבר אֶתוּ שנייה אחת... דיברתי אֶתוּ, ראיתי את הקטטה, הפרדתי את הקטטה, חזרתי לבר" (עמ' 98). כשנדרש לפרט פעם נוספת את מעורבותו באירוע, שב וציין כי ראה, ממרחק של כעשרה מטרים ממקום עמידתו עם חברו א' מ', שלושה נערים ערבים שהלכו בדרך, כאשר יהודים ששרו שירים וקריאות גזעניות, התחילו להתקרב לעברם. לדבריו, מיד ניגש לעברם, הואיל וחשש כי "הולך לקרות פה מהומה"; וכלשונו - "היהודים בדיוק היו נלהבים מהקריאות הגזעניות, מהכל, הם ירדו לכיוון של הערבים ובן אדם שייראה את זה, יידע שהולך לקרות פה מהומה, וכל בן אדם נורמאלי, שאכפת לו שלא יקרה בלאגן, ילך לשם ויפריד את זה... ירדתי, הפרדתי... עמדתי בין היהודים לערבים... מגע [בין היהודים לערבים] לא היה, כי אני עצרתי את זה, אני עמדתי בין היהודים לערבים" (עמ' 101). הוא הדגיש, כי נאלץ לבלום בידיו את היהודים, כדי להפריד בינם לבין הערבים, אך לא דחף את הערבים, שכן בא לעזרתם: "בין 20 ל-30 בחורים היו שם, הרבה בחורים על שלושה ערבים, זה לא נראה לי דבר נורמאלי. אז תפסתי אותם, ראיתי שאני לא יכול על היהודים, אמרתי לערבים - עזבו אותם, רואים אותם, הם שתויים, ויהיה פה בלאגן, תלכו בבקשה. הלכו... אני באתי לקראתם, באתי לעזרה שלהם... בן אדם יכול לעמוד מהצד ולראות את זה?... אם ראית את זה מקרוב, היית יכול לראות שהפרדתי" (עמ' 102). בהמשך החקירה הנגדית, לאחר שהופנה להודעתו במשטרה, אישר הנאשם כי מי שהיה לידו בכיכר החתולות, בנוסף לחברו הקטין א' מ', היה הקטין ש' ל' - שעמו גם הגיע למרכז העיר בתחילת הערב. בנוסף ציין הנאשם בחקירה הנגדית, כי בהמשך הלילה התקשרו אליו חבריו, הן א' מ' והן ש' ל', ודיווחו לו כי "היו מכות" "עם ערבים" במרכז העיר. כאשר נדרש הנאשם להתייחס לדברים שהשמיע בתשובתו לאישום, על כך שחלק מחבריו כעסו משום ש"הזהיר" את הערבים, ציין הנאשם - כי ר' ב' ואחרים "הלהיבו את האירועים"; כי כאשר "הם רצו לתת מכות למישהו", הוא עצר בעדם מלעשות זאת, ואז הגיבו ר' ב' והצעיר ממוצא אתיופי - "מה אתה לטובת הערבים? אתה אוהב ערבים?"; וכי כדי לא "להתעסק איתם", עזב את המקום (עמ' 108). כאשר נשאל הנאשם על-ידי ב"כ המאשימה, האם מעבר לאירוע עם שלושת הערבים, נטל חלק בהפרדה בין הנצים גם באירוע נוסף, השיב בחיוב. באשר לאירוע הנוסף, ציין הנאשם בחקירתו הנגדית, כי זה התרחש בתכוף לאירוע הקודם. לדבריו, אותם בחורים, כ-20-30 איש, אשר

פתחו במהומה באירוע הקודם, ניגשו לעבר דוכן שבו מושכרות נרגילות, ודרשו מהערבים ששהו בסמוך לדוכן, לעזוב את המקום - "הם ניגשו לשם, העיפו את הערבים מהנרגילות ותוך כדי הם שברו... דחפו אותם, העיפו אותם, אמרו להם תעופו מפה... תפסו אותם... בכוח פיזי, מילולי גם, והעיפו אותם משם בכוח. השתמשו עליהם בכוח ובקריאות, העיפו אותם משם". לגרסת הנאשם, צעיר ערבי שעובד בדוכן הנרגילות, שלף סכין לאחר שהותקף והוכה על-ידי אחד הצעירים היהודים, ובתגובה, הוא, הנאשם, "קפץ", על הערבי, ואמר לו לעזוב את המקום - "היהודי בא ודחף אותי, נתן לו אגרוף, הערבי הוציא סכין, תפסתי את הערבי קפצתי עליו, הוא מכיר אותי, הוא חבר כי אני הייתי יושב שם המון, אמרתי לו מה אתה עושה, עזוב אותך, אתה מסטול, לך מפה... הלך, ברח" (עמ' 110). הוא הדגיש בעדותו, כי כל שעשה היה תפיסת הערבי בידיים, כדי לעצור בעדו לעשות שימוש בסכין (עמ' 111-112). כשנשאל על-ידי ב"כ המאשימה, מדוע לא ציין בחקירתו הראשונה במשטרה את שליפת הסכין על-ידי הערבי, אלא רק את העובדה שהלה נתן מכת אגרוף ליהודי שתקף אותו (ת/10 ש' 111) - הגיב הנאשם כי אמר לחוקר ש"היה שם סכין אבל הוא בחר שלא לכתוב את זה" (עמ' 113). ואולם, מכל מקום, אין חולק כי בהודעתו השנייה במשטרה התייחס הנאשם לגרסה בדבר תפיסתו את הערבי ששלף סכין - גרסה אשר הועלתה כאמור בעדות (ת/11 ש' 13). עוד ציין הנאשם בחקירתו הנגדית, כי לאחר האירוע חזר לפאב "זוליס"; כי עזב את המקום בסמוך לחצות בעקבות תיאום טלפוני עם ידידתו ח' ש'; וכי לא נכח כלל באירועים באזור גלידריית "הקצפת" ובאזור כיכר ציון, והביע טרזניה על כך שהמשטרה לא פעלה להשגת תצלומים ממצלמות האבטחה באזור המדרחוב וכיכר ציון, אשר היו מאששות את טענתו לפיה לא נכח במקום.

19. הסניגור הודיע, כי ההגנה לא תשמיע עדים נוספים מטעמה, לאחר שלא עלה בידי הנאשם לאתר עדים אשר יתמכו בגרסתו. הוא ציין, כי אחת מהנוכחות באירוע כלל לא הסכימה לשוחח עם הנאשם, ואמרה שאינה מעוניינת להעיד אודות האירועים; וכי אדם נוסף שנכח באירוע לא היה קרוב לאירועים בהם התערב הנאשם ולא יכול היה לראות את מעשיו. עוד ציין הסניגור בהקשר זה, כי עקב חלוף הזמן הרב מעת האירועים - עולה קושי לקבל גרסה חד-משמעית מהעדים על התנהגות הנאשם, ובפרט כאשר מדובר באירוע שבו היו עשרות מתקהלים; ומשכך, אין באפשרותו של הנאשם להשמיע עדים שיחזקו את גרסתו מעבר לעדותו של עד התביעה א' ב'.

דין והכרעה

מילים מקדימות על הערכת הראיות שנשמעו

20. כאמור, את הרשעתו של הנאשם בגין האירועים בכיכר החתולות - מבקשת המאשימה לבסס על אמרותיהם בחקירה המשטרית של הקטינה ר' ב', ושל הקטין א' ב'; ואת הרשעתו באשר לאירועים באזור צומת "הקצפת",

מבקשת היא לסמוך על הודעותיהם בחקירה של הקטניות ר' ב' ו-א' מ'; זאת תוך העדפת האמרות על-פני העדויות בבית-המשפט, לפי סעיף 10א לפקודת הראיות.

על-פי סעיף 10א(א) לפקודת הראיות, אמרה בכתב שנתן עד מחוץ לבית-המשפט תהיה קבילה כראיה - אם מתן האמרה הוכח; אם נותן האמרה הוא עד במשפט וניתנה לצדדים הזדמנות לחקרו; ואם העדות שונה מן האמרה בפרט מהותי, או כאשר העד מכחיש את תוכן האמרה או טוען כי אינו זוכר את תוכנה. סעיף 10א(ג) לפקודה מורה, כי בית-המשפט רשאי לסמוך ממצאיו על אמרה שהתקבלה לפי סעיף זה, או על חלקה, וכן רשאי להעדיף את האמרה על עדותו של העד - "...והכל אם ראה לעשות זאת כן לנוכח נסיבות העניין, לרבות נסיבות מתן האמרה, הראיות שהובאו במשפט, התנהגות העד במשפט ואותות האמת שנתגלו במהלך המשפט, והטעמים יירשמו". סעיף 10א(ד) לפקודה מורה, כי לא יורשע אדם על-סמך אמרת חוץ שנתקבלה לפי סעיף 10א, אלא אם יש בחומר הראיות "דבר לחיזוקה". הואיל ועל-פי טענת המאשימה, חלק מהעדים המפלילים (ר' ב' ו-א' ב') היו שותפים לעבירות, בפרט כאשר השניים הורשעו על-פי הודאתם בהליכים שהתנהלו נגדם בנפרד - הרי שנדרשת תוספת ראייתית של "דבר לחיזוקה" משני מקורות שונים: הן לפי סעיף 10א(ד) לפקודה, כאמור; והן לפי סעיף 54א לפקודה, בהיות השניים שותפים לעבירה.

21. בענייננו מבקשת המאשימה לסמוך ממצאים על אמרות החוץ של שלושת העדים, בזיקה לשאלה - האם במהלך האירועים תקף הנאשם עוברי אורח ערבים והשמיע קריאות גזעניות. אקדים ואציין כבר עתה, כי לגבי אמרות החוץ של שלושת העדים, מתעוררים קשיים לא מבוטלים בבקשת המאשימה לקביעת ממצאים על-יסוד האמרות, תוך העדפתן על-פני העדויות בבית-המשפט. קשיים אלו מתעוררים, בין-השאר, לנוכח העובדה שמדובר באירועים שבהם השתתפו עשרות רבות של צעירים, אגב דוחק, מהומה והמולה, כאשר המתקבלים נעו ממקום למקום. בתרחיש שכזה רב הקושי של עד ראיה - בין אם מדובר במי שמעורב בהתקהלות, ובין אם מדובר בעד הצופה מן הצד - להבחין מה עושה כל אחד מעשרות המתקבלים, בתנועות ידיים או במלל. מדובר בקשיים משמעותיים, ובפרט כאשר העדים המפלילים לא עמדו בקרבתו של הנאשם, ובתווך בינם לבינו ניצבו אנשים נוספים, והם התקשו, אפוא, לראות את תנועות ידיו וגופו. הקשיים בקביעת ממצאים על-סמך האמרות הנם מוגברים בעניינם של שלושת העדים, או חלק מהם, לנוכח העובדה שהגרסה, לפיה הנאשם תקף או השמיע קריאות גזעניות, צוינה על-ידי העדים או מי מהם, באורח לקוני וכללי, ללא כל תיאור ופירוט קונקרטי, אגב אזכור שמו של הנאשם יחד עם שמותיהם של מעורבים נוספים; זאת מבלי שהחוקרים הפנו לעדים שאלות בדבר מקום עמידת העד ביחס לנאשם והיכולת שלו להבחין בתנועות ידיו, וכן לשמוע את קריאותיו, ככל שהיו. בירור זה היה חיוני לנוכח ריבוי המתקבלים (כאמור, עשרות רבות) והעובדה שהעדים, או חלק מהם, לא עמדו בקרבתו של הנאשם. הבירור האמור, שהיה מקום לבצעו בחקירה המשטרית, נעשה לראשונה רק

בעדות בבית-המשפט, כאשר חלק מהעדים הבהירו, כאמור, כי לא ראו את הנאשם תוקף או משמיע קריאות גזעניות. זאת ועוד: חלק מהעדים אשר הפלילו את הנאשם בחקירותיהם במשטרה, במעשי אלימות ו/או בהשמעת קריאות גזעניות, גם סייגו באותן חקירות את דבריהם וצינו כי לא ראו את הנאשם תוקף. לא זו אף זו: חלק מהאמרות המפלילות היו במענה לשאלות מדריכות של החוקרים, כאמור. זאת ועוד אחרת: ממכלול הראיות אף עולה חשש שמא העדים, או מי מהם, ביקשו לרצות את החוקרים במהלך חקירתם עקב לחץ החקירה; בפרט על-רקע גילם הצעיר (חמש-עשרה ושש-עשרה שנים) והעובדה שחלק מהם היו נתונים במעצר. יתירה מכך, מעדויותיהם של חלק מהעדים, ואף מדברים שהשמיעו העדים בחקירה המשטרתית, גם עולה חשש שמא מסרו הללו פרטים שמקורם בעדויות שמיעה ובסברות בעניין החלק שנטל הנאשם בתקיפה הפיזית ובהשמעת הקריאות הגזעניות. לכך יש להוסיף, את התקלה המשמעותית שנפלה בתיעוד האמרות המפלילות, שעל בסיסן מבקשת המאשימה לקבוע ממצאים לפי סעיף 10א לפקודת הראיות; שכן התיעוד הקולי והחזותי של חקירת הקטין א' ב' - לא אותר כלל; התיעוד הקולי והחזותי של חקירת הקטינה א' מ' - לא כלל את החלק האחרון בהודעתה, שבו לכאורה הפלילה את הנאשם; והתיעוד הקולי והחזותי של חקירת הקטינה ר' ב' - בהודעות ת/3 ו-ת/5 לא אותר כלל, ובהודעה ת/4 - היה חלקי בלבד. לא-איתורם של מרבית ההקלטות מחקירות שלושת הקטינים, יש נפקות לשאלת הערכת הראיות, ובכלל זה להחלטה האם להעדיף חלקים מהאמרות במשטרה על-פני העדויות בבית-המשפט, שכן נמנעה מבית-המשפט האפשרות להתרשם באופן בלתי אמצעי מדרך מתן האמרות; מה-גם, שבשתי ההקלטות (החלקיות) שאותרו נתגלו פערים בין הדברים שנאמרו על-ידי העדים לבין הדברים שנרשמו בהודעתו בכתב. לנוכח כל האמור, קיימים קשיים לא מבוטלים בהחלטה האם לסמוך ממצאים על-יסוד אמרות החוץ של העדים או חלק מהם; ונדרשת, אפוא, בחינה זהירה ומוקפדת של הראיות. מכאן אדון בכל אירוע בנפרד, תחילה - האירוע בכיכר החתולות, ובהמשך - האירוע בצומת "הקצפת".

האירועים בכיכר החתולות

22. אפנה תחילה להערכת עדותו של א' ב', שהיה קטין כבן 16 בעת האירועים וכבן 17 בעת עדותו בבית-המשפט. כאמור, המאשימה מבקשת להעדיף את אמרתו בחקירה של העד על-פני עדותו בבית-המשפט, למרות שהקלטת החקירה לא נשמרה או לא אותרה. כפי שצוין בסקירת הראיות לעיל, בתחילת חקירתו במשטרה לא הזכיר העד את הנאשם כמי שהיה מעורב באירועים. במענה לשאלת החוקר, האם ראה מה הנאשם עשה באירוע, השיב: "אמר לי לא לריב, אחרי הקטע של הערבי שקיבל בעיטה לצלע", והוסיף כי בשלב קודם "ראיתי אותו יחד עם האתיופי וזה עם הכובע, והם העיפו קבוצה של ערבים מהחתולות, הם אמרו להם לעוף והם עפו כי הם לא רצו לקבל מכות" (ת/8 גיליון 3). המאשימה מבקשת לראות במשפט זה משום ראיה המפלילה את הנאשם בתקיפת ערבים בכיכר החתולות. ואולם, מהקטע האמור לא עולה כי הנאשם היה מי שנטל חלק בתקיפה פיזית (שבגינה הואשם), אלא לכל היותר דרישה

מילולית לעזוב את האזור. יתר-על-כן, מיד בהמשך ההודעה נשאל העד, האם ראה את הנאשם תוקף מישהו בכיכר החתולות, והשיב בשלילה מוחלטת. העד א' ב' אף הבהיר, במענה לשאלת החוקר, כי לא שמע את הנאשם "אומר משהו" בכיכר החתולות, ובפרט כאשר ראה אותו לפרק זמן קצר. מכאן, שאין בהודעתו במשטרה של העד כדי להפיל את הנאשם בתקיפת עוברי אורח ערבים באזור כיכר החתולות, או בהשמעת קריאות גזעניות; ומתייחר הצורך להכריע בשאלה אם יש להעדיף את האמרה על-פני העדות. מכל מקום, בעדותו בבית-המשפט מסר העד גרסה דומה לאירועים בכיכר החתולות, והדגיש כי לא רק שלא ראה את הנאשם מכה אנשים, אלא שהלה אף ניסה להרגיע את הרוחות, ואמר לו, לעד, לעזוב את המקום כדי "לא להסתבך". משבחרה המאשימה להשמיע את הקטין א' ב' כעד תביעה, ומשעולה הן מהודעתו במשטרה והן מעדותו בבית-המשפט, כי הנאשם לא נקט אלימות פיזית בכיכר החתולות, ואף לא השמיע קריאות גזעניות - אין כל בסיס לקביעת ממצאים מפלילים לחובת הנאשם על-יסוד גרסאותיו של העד.

23. מכאן אפנה להערכת גרסאותיה של הקטינה ר' ב' באשר לאירועים בכיכר החתולות, ואגב כך אחזור על תמצית הגרסאות. אקדים ואומר כבר עתה, כי אין מקום לקבוע ממצאים לחובתו של הנאשם, בעניין האירועים בכיכר החתולות, על-יסוד אמרותיה בחקירה של ר' ב'. כאמור, ר' ב' הייתה כבת 15 בעת האירועים, ובעת מסירת הודעותיה הייתה נתונה במעצר כחשודה בשותפות למעשי התקיפה ולקריאות הגזעניות. כפי שצוין בפרק סקירת הראיות, בחקירתה הראשונה, אשר לא תועדה כנדרש בדיון אלא באמצעות רישום זיכרון דברים בלבד, טענה ר' ב', כי הנאשם היה "במקום", אך לא ראתה אם נטל חלק בתקיפה (ת/6 ו-ת/7). כפי שצוין לעיל, בחקירתה השנייה (ת/3), אשר תקליטור הקלטתה לא אותר, לא הפלילה העדה את הנאשם - לא במעשי אלימות ולא בהשמעת קריאות גזעניות. בחקירתה השלישית (ת/4), שרק חלקה הראשון מתועד גם בהקלטה (ת/4א), התייחסה העדה למעשיו של הנאשם בתשובה לשתי שאלות בלבד של החוקרת שהיו שאלות מדריכות. מהתשובה הלשונית של העדה, "היה גם אחד קראו לו שמעון...", לשאלה המדריכה של החוקרת "מי עוד שהיה שם הרביץ לערבים וסילק אותם?" (כעולה מן ההקלטה ולא מההודעה בכתב שאינה תואמת את ההקלטה) - לא ברור אם הנאשם תקף אנשים או שמא רק נכח בזירה יחד עם המתקבלים האחרים. מכל מקום, ולהסרת ספק, הבהירה העדה מיד בהמשך חקירתה האמורה, כי מבין אלו שהיא מכירה רק שמעון (המכונה "פירסינג") והצעיר ממוצא אתיופי "סילקו ערבים" או "תקפו ערבים" בכיכר החתולות; משמע - כי הנאשם (המוכר לה) לא נטל חלק במעשים אלו בכיכר. מעבר לכך, אף אם שמו של הנאשם אוזכר על-ידי העדה במענה לשאלה האמורה, הרי שהיא לא ציינה אם הנאשם "הרביץ לערבים" או "סילק אותם" (בזיקה לשאלה שהופנתה אליה); ולא ניתן לקבוע, אפוא, על-סמך התשובה הלשונית של מסירת השם בלבד - ללא כל פירוט או תיאור של המעשה - כי הנאשם תקף עוברי אורח ערבים בכיכר. משכך, אין בחקירתה השלישית של ר' ב' במשטרה כדי להפיל את הנאשם במעשי אלימות כלשהם באזור כיכר החתולות. וממילא, אף אין מקום להעדיף את האמרה על-פני העדות בבית-המשפט. העדה אמנם הפלילה את הנאשם בחקירה זו כמי שהשמיע קריאות גזעניות. אולם, כאמור,

בשונה מן ההודעה, שבה נרשם כי לכאורה העדה מסרה את שמו של הנאשם ביוזמתה, עולה מהקלטת החקירה כי מי שציין את שמו של הנאשם הייתה החוקרת, בשאלה מדריכה, והעדה אך השיבה "כן". לתשובה החיובית הכללית והסתמית לשאלה המדריכה, ללא מסירת כל פירוט או תיאור נוסף, משקל ראיתי דל, שאינו מצדיק העדפת האמרה על-פני העדות בבית-המשפט; ובפרט כאשר קריאות גזעניות או שירים גזעניים הושמעו על-ידי עשרות רבות של המתקבלים, והעדה לא נשאלה, וממילא לא הבהירה, היכן עמדה ביחס לנאשם וכיצד הבחינה, אם בכלל, שגם הוא השמיע קריאות גזעניות. בהודעה הרביעית (ת/5), אשר לא אותרה בעניינה ההקלטה, ציינה אמנם העדה, כי הנאשם היה מבין התוקפים. אולם, בהיעדר הקלטה, לא ניתן לשלול כי הדבר נמסר כתשובה לשאלה מדריכה (כפי שנעשה, כאמור, בהודעה הקודמת - שעה שהשאלה המדריכה לא הופיעה בהודעה בכתב אך נשמעה בהקלטה). מכל מקום, מיד בהמשך החקירה הרביעית, כאשר הופנתה לעדה דרישה למסור תיאור קונקרטי של המעשים, עת נתבקשה לפרט את מעשיו של הנאשם, במקום ובזמן - "מה עשה שמעון סימן טוב בדיוק ואיפה?" - כל שהשיבה העדה היה: "ראיתי אותו בקצפת רב מכות, אני לא יודעת בדיוק", מבלי לייחס לו מעשה אלימות כלשהו באזור כיכר החתולות, והיא אף לא נשאלה כל שאלה נוספת על אלימות בכיכר החתולות. מכאן עולה, כי אין בהודעותיה של ר' ב', כדי לבסס ממצא עובדתי, לפיו הנאשם תקף אנשים באזור כיכר החתולות. אין בהודעתה האמורה אף כדי לבסס קביעה עובדתית, לפיה הנאשם היה בין אלו שהשמיעו קריאות גזעניות, באזור כיכר החתולות; זאת ולו מן הטעם שמדובר בתשובתה לקונית - "כן", במענה לשאלה מדריכה, וללא כל פירוט. בעדותה בבית-המשפט ציינה העדה, כאמור, כי היא זוכרת שהנאשם נכח באזור כיכר החתולות, (כלשונה) רק "לא יודעת אם הוא היה מעורב"; כי כאשר נקבה בשמו של הנאשם בחקירותיה במשטרה, היה זה בזיקה לשאלה מי נכח בכיכר, אך לא ראתה שהנאשם נוטל חלק במעשי אלימות; וכי אמנם ציינה בחקירתה כי "כולם צעקו", ואף נקבה בשמו של הנאשם, אך לא בדקה במבטה "מי זה שצעק ומי לא", ועל-כן אינה יכולה לומר אם הלה נטל חלק בהשמעת הקריאות הגזעניות.

לכך יש להוסיף, בזיקה לנסיבות האירוע - כי באירועים בכיכר החתולות היו מעורבים עשרות רבות של צעירים שהתקהלו במקום, ומטבע הדברים התקשו הנוכחים במקום, ובכללם ר' ב', להבחין במעשיו או בהתבטאויותיו של הנאשם; ואין תמה שהעדה לא מסרה בחקירותיה במשטרה תיאור קונקרטי, לא כל שכן פירוט מינימאלי, אודות מעשה תקיפה ספציפי שבוצע על-ידי הנאשם בכיכר החתולות, או קריאות גזעניות שהשמיע הלה באזור זה. עוד יצוין, בזיקה לראיות שהובאו בעניין אירועי כיכר החתולות, כי הראיה היחידה הנוספת מטעם המאשימה בעניין אירועים אלו היא עדותו של הקטין א' ב', אשר כאמור העיד שלא ראה את הנאשם תוקף או משמיע קריאות גזעניות בכיכר, ואף הדגיש כי הנאשם ניסה להרגיע את הרוחות. כן יוער, בזיקה לנסיבות חקירתה של ר' ב', בנוסף לכלל האמור לעיל, כי לא ניתן לשלול אפשרות סבירה לכך שהעדה מסרה בחקירתה דברים אודות מעשיו של הנאשם, במענה לשאלות מדריכות של החוקרים, מתוך מגמה לרצות את החוקרים, זאת עקב לחץ החקירה והיותה במעצר במשך כארבעה ימים; ובפרט

כאשר בשלב המוקדם של חקירתה ציינה כי הנאשם לא עשה דבר אך היא עצמה תקפה עובר אורח ערבי, ובשלב השני - חזרה בה מהודאתה בתקיפת ערבי, וסיבכה לכאורה, ולכאורה בלבד, את הנאשם בתשובותיה הלקוניות והכלליות האמורות במענה לשאלות החוקרים.

סיכומם של דברים: לאחר בחינת - תוכן אמרותיה של ר' ב' בחקירה המשטרית אל מול עדותה בבית-המשפט, נסיבות גביית האמרות, נסיבות האירועים בזירה בכיכר החתולות, וכן יתר התשתית הראייתית שהובאה בעניין האירועים בכיכר - הגעתי לכלל מסקנה, כי אין מקום לקבוע ממצאים על-יסוד אמרותיה של העדה בחקירה המשטרית, בדבר אלימות פיזית שנקט הנאשם או קריאות גזעניות שהשמיע במהלך האירועים בכיכר החתולות; וכי אין להעדיף, אפוא, את האמרות על-פני עדותה בבית-המשפט, לפיה הנאשם לא תקף איש בזירה זו ואף לא השמיע קריאות גזעניות.

24. סיכומם של דברים בעניין האירועים בכיכר החתולות: על-יסוד האמור לעיל, לא הוכח באמרותיהם של עדי התביעה, הקטינה ר' ב' והקטין א' ב', כי באירועים בכיכר החתולות ביצע הנאשם עבירה של תקיפה בנסיבות מחמירות מתוך מניע גזעני, וכן עבירה של פרסום הסתה לגזענות; וכאמור, עבירות אלו יוחסו לו על-ידי המאשימה כמי שביצע בפועל מעשי תקיפה והשמיע קריאות גזעניות, ולא מכוח דיני השותפות. ממילא, לא מצאתי כל מקום או הצדקה להעדיף את האמרות של השניים, או מי מהם, על-פני העדויות; ומכל מקום, כפי שכבר צוין, אין באמרות כדי לבסס את הרשעתו של הנאשם בעבירות האמורות ביחס לאירועים בכיכר החתולות, מעבר לספק סביר. מכאן, שלא ניתן לשלול את גרסתו של הנאשם, לפיה במעשי התקיפה והקריאות הגזעניות נטלו חלק אחרים מבין המתקהלים הרבים, וכי הוא עצמו - כמפורט בהודעותיו במשטרה, בתשובתו לאישום ובעדותו בבית-המשפט - ניסה להפריד בין הנצים ולהרגיע את הרוחות, טענה שאף זכתה לתימוכין בעדותו של הקטין א' ב'.

האירועים ליד גלידריית "הקצפת"

25. בשלב ראשון אפנה להערכת גרסאותיה של הקטינה א' מ', אשר הייתה כאמור כבת שבע-עשרה שנים ועשרה חודשים בעת האירועים, ובגירה - במועד עדותה; ואגב כך אחזור בתמצית על גרסאותיה. כפי שצוין בפרק סקירת הראיות, מהעדה נגבתה הודעה אחת, אשר הוגשו בעניינה תקליטור ותמליל חלקיים שאינם כוללים את כל ההודעה. בחקירתה במשטרה ציינה העדה, כאמור, כי נכחה באירועים רק באזור "הקצפת"; כי הקבוצה שנעה לעבר "הקצפת" כללה צעירים רבים, שבראשם צעדה, כמובילה, ר' ב'; וכי היא עצמה לא ראתה מי מבין חברי הקבוצה תקף ערבים. העדה מסרה בהודעתה מי "היו בקבוצה" יחד עם ר' ב', זאת לאחר שהחוקר הציג בפניה תמונות מפייסבוק, ואף נקבה בשמו של הנאשם. עם זאת, היא הבהירה כי הנאשם לא תקף; ולשאלה מה הוא עשה, ענתה: "כלום, הוא היה איתנו".

לשאלה המדריכה של החוקר, האם הנאשם "שר איתם", ענתה כאמור בחיוב - "הוא היה בחבורה, הוא שר איתם" (ת/9 עמ' 13 עמ' 15-16). א' מ' הוסיפה והדגישה בחקירתה, כי לא נטלה חלק באירועים, אף לא בקריאות הגזעניות, וכי "הלכה מאחורי הקבוצה". כפי שכבר צוין, בסיום הודעתה בכתב, בקטע שלא אותרה ההקלטה לגביו, השמיעה העדה גרסה מסויגת ("נראה לי"..." "ואם אני לא טועה"), בבחינת סברה בלבד, לפיה הנאשם היה מבין אלה "שהקיפו את הערבים", ומשום כך אף השיבה בחיוב לשאלה מקדימה ומדריכה של החוקר, האם הנאשם "היה מהחבורה שהתנפלו על הערבים שישבו ליד הקצפת". היא הוסיפה, כי הנאשם היה מהחבורה "ששרו את השירים", ולשאלה - "האם ראית את שמעון סימן טוב שר שירים גזעניים?", השיבה: "כן" (ת/9 גיליון 3 דף 6). כאמור, התשובות האחרונות, בדבר היותו של הנאשם אחד מאלו שהקיפו את הערבים, ובעניין השמעת השירים הגזעניים על-ידו, מופיעות רק בהודעה בכתב, ולא בהקלטה, אשר הסתיימה לפני הקטע האמור. בעדותה בבית-המשפט, מסרה א' מ', כאמור, כי לא ראתה את הנאשם תוקף איש, כי לא שמעה את הנאשם משמיע קריאות גזעניות או שר שירים עם תוכן גזעני; וכי לא יכלה לראות את מעשיו של הנאשם, שכן הלכה "מאחורי החבורה" (כפי שאף ציינה בהודעתה במשטרה). עם זאת, אישרה העדה כי ראתה את הנאשם באזור "הקצפת" בעת שהלך עם קבוצת מתקהלים גדולה שהשמיעה קריאות גזעניות. כאמור, בהקשר זה הבהירה העדה - כי עמדה במרחק מהנאשם; כי היו ביניהם אנשים נוספים; כי באופן ספציפי לא שמעה את הנאשם משמיע קריאות גזעניות; וכי אינה שוללת את האפשרות, לפיה הפלילה את הנאשם במשטרה בהשמעת קריאות גזעניות מתוך מסקנה וסברה, זאת בשל נוכחותו יחד עם הצעירים בחבורה, ולא מחמת זיכרון של הדברים בפועל. מכאן, שבהודעתה במשטרה וכן בעדותה בבית-המשפט לא הפלילה א' מ' את הנאשם בתקיפתם של ערבים באזור "הקצפת", אלא רק כמי שהתלווה לחבורה של עשרות צעירים שהקיפה את הערבים בטרם נמלטו האחרונים מן המקום. בכל הנוגע להשמעת קריאות גזעניות, החלטתי שלא לסמוך ממצאים לחובת הנאשם על-יסוד הודעתה של העדה. העדה אמנם ציינה בחקירתה במשטרה, כי הנאשם שר שירים גזעניים, ואולם מסרה את הדברים כתשובה חיובית לשאלה מדריכה של החוקר, מבלי למסור כל תיאור או פירוט נוסף בעניין זה. הואיל והעדה הבהירה הן בעדותה בבית-המשפט, והן בשלב החקירה המשטרית, כי עמדה במרחק מהחבורה ומהנאשם, והייתה "מאחוריהם", קיימת אפשרות סבירה לפיה העדה לא ראתה את הנאשם שר שירים גזעניים, וכי דבריה בחקירה היו בגדר סברה או מסקנה לאור העובדה שהנאשם עמד בקרב קבוצת אנשים גדולה ששרה שירים גזעניים - כפי שהעידה בבית-המשפט. אשר-על-כן, אין בהודעתה של הקטינה א' מ' במשטרה, כמו-גם בעדותה בבית המשפט, כדי לבסס ממצא לחובת הנאשם בעניין תקיפת עוברי אורח ערביים, ואף המאשימה מסכימה לכך. בנוסף, לאחר בחינתן של ההודעה בחקירה ושל העדות בבית-המשפט, על-רקע נסיבות האירועים ונסיבות החקירה שצוינו לעיל - לא מצאתי מקום להעדיף את הודעתה במשטרה של העדה על-פני העדות בבית-המשפט בכל הנוגע להשמעת קריאות גזעניות על-ידי הנאשם.

26. מכאן להערכת גרסאותיה של ר' ב' אודות האירועים באזור צומת "הקצפת". כפי שכבר צוין בדיון בעניין האירוע

בכיר החתולות, ציינה הקטינה ר' ב' בחקירתה הראשונה במשטרה, שתועדה בזיכרון הדברים ת/6, כי לא ראתה את הנאשם מבצע תקיפה כלשהי. גם בהודעתה הראשונה בכתב (ת/3) - שבה הודתה כי היא עצמה נטל חלק בקריאות הגזעניות ואף תקפה עובר אורח ערבי באזור צומת "הקצפת" - לא הפלילה העדה את הנאשם במעשי אלימות והשמעת קריאות גזעניות במהלך כל האירועים. רק בהודעתה ת/4, שנגבתה לאחר ארבעה ימים שבהם היא שהתה במעצר, הפלילה העדה, לראשונה, את הנאשם במעשי אלימות באזור "הקצפת", שעה שחזרה בה מהודאתה הקודמת לפיה תקפה עובר אורח באזור זה. באותה חקירה היא ציינה, כאמור, כי באזור "הקצפת" התקהלו כ-150 איש; וכי בסמוך לכך התפתחה מהומה במקום, שבעקבותיה רצו אנשים לכיוון כיכר ציון (אירוע שאינו מיוחס לנאשם). בחקירתה, בקטע שתועד בהקלטה, ציינה העדה כי מבין הרצים לכיוון כיכר ציון זיהתה מספר אנשים, וביניהם את הנאשם. בהמשך חקירתה, בקטע שלא אותרה הקלטת בעניינו, הפלילה העדה בהודעתה בכתב את הנאשם. תחילה ציינה, כי שמעה מעצורים נוספים שהנאשם "הרביץ", והבהירה כי מקור הדברים בעדות שמיעה. לשאלת החוקרת, מי "תקף ערבים בקצפת?" נרשמה מפי העדה תשובה הכוללת מספר שמות, ובכלל זה - שמו של הנאשם. כאשר נדרשה העדה על-ידי החוקרת לפרט "איך כל אחד מביניהם תקף?" ענתה: "לא בדיוק שמת' לב איך". אמנם בהמשך החקירה ציינה העדה, כי "הם הרביצו... לאיזה ערבי", אך לא ניתן לשלול כי מקור המידע הוא בעדות שמיעה, ובפרט כאשר העדה ציינה, כי על-הרקע למכות נודע לה משיחתה עם אחד המעורבים בבית-המעצר. בהמשך, במענה לשאלה מדריכה של החוקרת, האם הערבי שנפל, הוא אותו אדם שהוכה על-ידי הצעיר ממוצא אתיופי, א' מ' והנאשם - השיבה העדה: "כן"; והוסיפה, כי בריצה לכיוון כיכר ציון נטלו חלק "הרבה אנשים שרדפו אחרי אותו צעיר", וכי היא עצמה לא הייתה בין הרודפים, משמע - הייתה רחוקה מהם. בהודעה ת/5, שכאמור הקלטתה לא אותרה, נשאלה העדה מה עשה הנאשם באזור צומת "הקצפת". בתחילה השיבה: "ראיתי אותו ב'קצפת' רב מכות, אני לא יודעת בדיוק" ובהמשך, כשנדרשה לפרט מה עשה, ציינה כי הוא "רב מכות בפועל, הוא השתמש בידים". בסיום הודעתה האמורה, ציינה ר' ב', כי הנאשם "היה מעורב במכות בקצפת"; כי ראתה אותו שם "רב"; וכי היא "גם חושבת שבכיר ציון" הוא היה מעורב במכות, שכן "כולם אמרו שזה הוא". כאמור, ההקלטות של שתי האמרות שבהן הפלילה העדה את הנאשם באלימות באזור "הקצפת" לא אותרו. בעדותה בבית-המשפט ציינה העדה, כאמור, כי אינה יכולה לומר האם הנאשם נטל חלק בהשמעת הצעקות הגזעניות, שכן לא בדקה במבטה מי צעק ומי לא צעק; וכי לא ראתה את הנאשם תוקף איש במהלך האירועים, אף לא באזור "הקצפת". כן אישרה העדה את התזה שהציג לה הסנגור, לפיה הפלילה את הנאשם בתקיפה על-יסוד עדויות שמיעה וסברות, ולא על-בסיס דברים שחזתה בהם - מתוך מחשבה שהדבר ירצה את החוקרים, וכפועל יוצא - יועיל לה בעניין חקירתה שלה. משנדרשה על-ידי הסנגור להסביר, מדוע ייחסה לנאשם ולאחרים את מעשה התקיפה ליד "הקצפת", הבהירה והדגישה העדה, כי מקור הדברים בעדות שמיעה.

מהטעמים שלהלן, ובין-השאר מאלו שצוינו בדיון בעניין הערכת גרסאותיה של ר' ב' בכל הנוגע לאירועי כיכר

החתולות, לא מצאתי מקום לסמוך ממצאים לחובת הנאשם על-יסוד אמרותיה בחקירה של העדה גם באשר לתקיפה המיוחסת לנאשם באזור צומת "הקצפת". ראשית, בחינת תוכן האמרות, מלמדת שמדובר בגרסה כללית, לקונית וסתמית, לפיה הנאשם תקף בידיו עובר אורח ערבי, זאת ללא מסירת תיאור ופירוט של המקרה; ומבלי שהעדה ציינה - מה היה המרחק בינה לבין הנאשם, והאם היא הייתה יכולה לראות את ידיו של הנאשם, כאשר מדובר היה, לגרסתה, בהתקהלות של עשרות אנשים אשר הקיפו את עוברי האורח ונצמדו אליהם מכל עבר. שנית, גם העדה עצמה ציינה בהודעתה, כי היא מתקשה למסור פרטים על התקיפה, עת מסרה גרסה כללית ומסויגת - כאמור - "ראיתי אותו ב"קצפת" רב מכות, אני לא יודעת בדיוק". שלישית, לגרסה שבהודעות משקל מועט, גם לנוכח נסיבות החקירה: הן העובדה שהפללת הנאשם במעשה אלימות באה בעקבות שאלות מדריכות של החוקרים; והן אי-איתור ההקלטות של האמרות המפלילות בכל הנוגע לאלימות באזור צומת "הקצפת" - שאמורות היו להוות כלי חיוני להערכת הראיות. רביעית, ממכלול הראיות קיימת אף אפשרות סבירה, לפיה העדה הפלילה את הנאשם על סמך סברה - שכן הלה היה בקרב המתקהלים הרבים, או על-יסוד עדויות שמיעה - בעקבות שיחותיה עם אחרים. חמישית, לא ניתן לשלול אפשרות סבירה לכך שהעדה מסרה בחקירתה דברים אודות מעשיו של הנאשם, במענה לשאלות מדריכות של החוקרים, מתוך מגמה לרצות את החוקרים, כפי שציינה בעדותה, זאת מהטעמים שפורטו בפסקה 23 לעיל. בחינת תוכן האמרות אל מול עדותה של העדה, נסיבות האירועים ונסיבות החקירה, כפי שבוארו לעיל ובפרק בדבר הערכת עדותה של העדה באשר לאירועי כיכר החתולות - מובילים למסקנה כי אין מקום לקבוע ממצאים על-יסוד אמרותיה של העדה בחקירה המשטרתית, בדבר אלימות פיזית שנקט הנאשם או קריאות גזעניות שהשמיע במהלך האירועים באזור צומת "הקצפת"; וכאמור, בעדותה בבית-המשפט לא הפלילה העדה את הנאשם בעבירות שיוחסו לו באירועים בצומת.

27. סיכומם של דברים בעניין אירועי צומת "הקצפת": ממכלול הטעמים שצינו לעיל, לא מצאתי מקום לקבוע ממצאים לחובת הנאשם על-יסוד אמרותיהן בחקירה המשטרתית של הקטינות א' מ' ו-ר' ב', ולהעדיף את האמרות של השתיים, או מי מהם, על-פני עדויותיהן - לפיהן לא ראו את הנאשם תוקף עוברי אורח או משמיע קריאות גזעניות. ואולם, כעולה מעדויותיהן של השתיים בבית-המשפט הוכח שהנאשם היה באזור צומת "הקצפת" יחד עם עשרות רבות של מתקהלים, זאת בניגוד להכחשתו בעדותו כי נכח בזירה זו. עם זאת, אין בהכחשתו הכוזבת של הנאשם את דבר נוכחותו בזירת הצומת, כדי לשנות ממסקנתי לפיה אין בסיס להרשעתו, מעבר לכל ספק סביר, בתקיפת עובר אורח ערבי ובהשמעת קריאות גזעניות או שירים בעלי תוכן גזעני, במהלך ההתפרעות האמורה. כאמור, גם אם נכח הנאשם בהתקהלות, לא ביקשה המאשימה לייחס לו את ביצוע העבירות מכוח דיני השותפות, אלא כמי שביצע באופן פיזי מעשה תקיפה כלפי עובר אורח ערבי וקרא קריאות גזעניות; וכאמור האשמה בגין המעשים המיוחסים לו - לא הוכחה בנטל המוטל על המאשימה במשפט פלילי.

התוצאה

28. על-יסוד האמור לעיל, לא הוכחה אשמתו של הנאשם מעבר לספק סביר; ועל-כן אני מזכה אותו מהעבירות שיוחסו לו בכתב-האישום.

ניתן היום, כ"ב באלול התשע"ה, 6 בספטמבר 2015, בהיעדר הצדדים, במעמד בא-כוח המאשימה, הנאשם ובא-כוחו.

יורם נועם, שופט